Agrární organizace
oslovily premiéra a vládní strany se žádostí o pomoc s řešením problémů
Přečíst článek

Zemědělci ve Strakovce,
akce na propagaci činnosti a zaměření sektoru se konala 30. května
Přečíst článek

Nastává sezóna
sběru lesních plodů, které jsou chutným a zdravým doplňkem jídelníčku
Přečíst článek

JDEME K NAŠIM ČTENÁŘŮM v e-VERZi, přihlášení k odběru na **www.akcr.cz**

ZPRAVODAJ
AGROBASE

30. ČERVNA 2026

INFORMAČNÍ NOVINY AGRÁRNÍ KOMORY ČESKÉ REPUBLIKY

VYCHÁZÍ JAKO MĚSÍČNÍK

www.akcr.cz

Sledujte nás i online

Žně ukážou skutečný rozsah škod po mrazech, suchu a škůdcích

První kombajny už vyjely do polí, skutečný obrázek letošní sklizně ale teprve přinesou následující týdny. Zemědělci se vyrovnávají s následky jarních mrazů, mimořádného sucha i rostoucích problémů v ochraně rostlin. O stavu českého zemědělství, konkurenceschopnosti podniků, evropské zemědělské politice i prioritách Agrární komory ČR hovoří její prezident Jan Doležal.

Letošní žně právě začínají, jaká jsou očekávání?
Na celkové hodnocení letošní sklizně je zatím brzy, protože jsme teprve na jejím začátku. První kombajny vyjely do polí na jižní Moravě a sklízí se především ozimý ječmen. Už nyní ale víme, že letošní vegetační sezónu výrazně ovlivnila kombinace několika nepříznivých faktorů. Nejprve přišly jarní mrazy, následně

mimořádně suché období. Podle údajů meteorologů patřily březen a duben z hlediska srážek k nejsušším za celé období měření. Na některých místech jsme zaznamenali opad šešulí u řepky nebo usychání odnoží u obilovin. Červnové srážky sice situaci částečně zlepšily, ale na mnoha lokalitách už nemohly dřívější škody napravit. Skutečný dopad uvidíme až podle výnosů během sklizně.

Vedle počasí často upozorňujete také na stále menší možnosti ochrany porostů. Jak velký problém to letos představuje?
Je to téma, které není tak viditelné jako sucho nebo mrazy, ale z pohledu zemědělců jde o velmi významný problém. V posledních letech dochází k postupnému zakazování některých přípravků na ochranu rostlin, aniž by vždy existovala plnohodnotná náhrada. Současně sledujeme rostoucí odolnost části škůdců vůči účinným látkám, které zemědělcům zůstávají k dispozici. To znamená, že možnosti ochrany porostů se postupně zužují. Důsledky nejsou jen agronomické, ale také ekonomické. Pokud zemědělec nemá k dispozici účinné nástroje ochrany, promítá se to do výnosů i kvality produkce. To následně ovlivňuje konkurenceschopnost českých podniků vůči zemím, kde jsou podmínky odlišné nebo kde mají producenti k dispozici širší spektrum prostředků. Agrární komora ČR dlouhodobě prosazuje, aby rozhodování v této oblasti vycházelo z vědeckých poznatků a reálných zkušeností z praxe. Nikdo nezpochybňuje potřebu chránit životní prostředí nebo zdraví spotřebitelů, ale současně musíme zajistit, aby zemědělci měli možnost produkovat dostatek kvalitních potravin za ekonomicky udržitelných podmínek.

Dopady sucha se ale netýkají jen rostlinné výroby. Jaká je situace v živočišné výrobě?
To je velmi důležitá otázka. Sucho se výrazně projevuje také na produkci objemných krmiv. První výsledky letošních sečí ukazují, že v některých regionech dosahují výnosy jen zhruba poloviny běžného stavu. Největší problémy hlásí podniky z Jihočeského kraje, Vysočiny, Pardubického, Olomouckého, Moravskoslezského a Zlínského kraje, ale určitá míra nedostatku vláhy se projevuje prakticky po celé republice. Pokud se situace nezlepší, budou muset chovatelé hledat náhradní zdroje krmiv, což znamená další náklady. To přichází v době, kdy je ekonomika živočišné výroby dlouhodobě pod tlakem. Naším cílem je proto hledat řešení, která pomohou zemědělcům toto období překonat. S Ministerstvem zemědělství se například podařilo vyjednat rozšíření možnosti seče na vybraných neprodukčních plochách, což může alespoň částečně pomoci zmírnit nedostatek pícnin.

Vedle počasí zemědělce trápí také situace na trzích. Jak dnes vypadají ceny hlavních zemědělských komodit?
Ekonomická situace řady zemědělských podniků zůstává velmi složitá. Nejnovější statistické údaje potvrzují další pokles cen zemědělských výrobců. Propad se týká jak rostlinné, tak živočišné výroby. Přitom řada nákladů zůstává stále vysoká. To znamená, že se zemědělcům snižuje rentabilita výroby. U rostlinné produkce sledujeme dlouhodobé problémy zejména u obilovin a olejnin. Do toho vstupují vysoké ceny některých vstupů, například minerálních hnojiv nebo pohonných hmot, které jsou ovlivňovány mimo jiné geopolitickou situací na Blízkém východě. Zemědělci tak čelí kombinaci nižších příjmů a stále vysokých nákladů.

Stále se také diskutuje o trhu s mlékem, jaká je situace?
Tuzemský mléčný sektor se nadále potýká s celoevropským problémem. Světová produkce mléka roste rychleji než spotřeba, což vytváří tlak na výkupní ceny. K tomu se v minulém období přidala obchodní opatření Číny vůči evropským mléčným výrobkům. Část produkce, která by za běžných okolností směřovala mimo Evropu, tak zůstala na evropském trhu a posílila cenové tlaky. Situaci nepodceňujeme. Společně s partnery z řady evropských zemí jsme se obrátili dopisem přímo na předsedkyni Evropské komise Ursulu von der Leyenovou a požádali jsme o podporu. Na této iniciativě spolupracují zemědělské organizace ze zemí Visegrádské skupiny i dalších států střední a východní Evropy. Naším cílem je upozornit na rizika, která současný vývoj představuje pro producenty mléka.

Agrární komora ČR v posledních týdnech opakovaně jednala o možnostech evropské pomoci zemědělcům. Posouvá se situace nějakým směrem?
Myslím, že ano. Evropské instituce si začínají více uvědomovat rozsah problémů, kterým zemědělství čelí. Pozitivně vnímáme zejména návrh evropského komisaře pro zemědělství Christopha Hansena na výrazné navýšení krizové rezervy Společné zemědělské politiky

EU až na 540 milionů eur. Pokud bude návrh schválen, mohly by být prostředky využity například na kompenzace škod způsobených suchem nebo jarními mrazy. Současně ale zdůrazňujeme, že bez aktivního zapojení členských států nebude možné dosáhnout dostatečného efektu. Velmi důležité bude, zda se podaří mobilizovat také národní zdroje. Právě kombinace evropských a národních prostředků může vytvořit prostor pro cílenou pomoc podnikům, které byly zasaženy nejvíce.

Jedním z požadavků zemědělců je také rychlejší vyplácení podpor. Je v tomto směru šance na změnu?
Ano, i o tom se na evropské úrovni diskutuje. Zaznívají návrhy, aby bylo možné část podpor vyplácet dříve než dosud. My dlouhodobě upozorňujeme na to, že v období vysokých úrokových sazeb představuje rychlost výplaty podpor významný faktor pro cash flow podniků. Každé rozumné urychlení výplat může pomoci snížit potřebu provozního financování a tím i náklady zemědělců.

Vyzvali jste společně s dalšími organizacemi k jednání o aktuálních problémech agrárního sektoru i českou vládu. Co je podle vás dnes ten největší problém?
Nejde o jeden konkrétní problém, ale o souběh několika faktorů. Zemědělské podniky se potýkají s vysokými náklady, kolísáním cen komodit, rostoucí administrativní zátěží i nejistotou spojenou s budoucím nastavením evropské politiky. Současně stále častěji čelí konkurenci dovozů ze třetích zemí, které často fungují podle odlišných pravidel a nenesou stejné náklady jako evropští producenti. Dlouhodobě upozorňujeme na to, že konkurenceschopnost není jen otázkou výše podpor. Stejně důležité jsou předvídatelné podmínky pro podnikání, dostupnost investic, fungující infrastruktura nebo rozumně nastavená regulace. Zemědělství je odvětví, kde se investice plánují na mnoho let dopředu. Pokud se pravidla příliš často mění, komplikuje to rozhodování podniků a omezuje jejich rozvoj.

Přesuňme se k budoucnosti. Jak vypadá debata o Společné zemědělské politice EU po roce 2027?
Nacházíme se ve velmi důležité fázi. Právě nyní vznikají základní politické dokumenty, které navazují na návrhy Evropské komise z loňského roku a mohou ovlivnit podobu evropského zemědělství na mnoho let dopředu. Aktivně se této debaty účastníme prostřednictvím organizace COPA-COGECA i dalších evropských platforem. Pro Česko je zásadní, aby budoucí politika zohledňovala skutečnou strukturu našeho zemědělství. Potřebujeme systém, který bude podporovat produkci potravin, investice, inovace a konkurenceschopnost evropských zemědělců. Právě proto chceme o budoucnosti Společné zemědělské politiky EU intenzivně diskutovat také během letošní Země živitelky v Českých Budějovicích, kam pozveme zástupce evropských institucí, akademické sféry i české politické reprezentace.

Jedním z nejspornějších témat je zastropování přímých plateb. Proč proti němu Agrární komora ČR vystupuje?
Protože považujeme za chybu posuzovat zemědělské podniky pouze podle jejich výměry. České zemědělství má v evropském kontextu specifickou strukturu a větší podniky zde zajišťují významnou část produkce potravin, zaměstnanosti i investic do rozvoje venkova. Povinné zastropování nebo příliš tvrdá degresivita by znamenaly omezení investičních možností řady podniků. To by mohlo vést ke zpomalení modernizace, nižší konkurenceschopnosti a v konečném důsledku i k poklesu domácí produkce. Často slyšíme argument, že větší podniky podporu nepotřebují, protože jsou dostatečně konkurenceschopné. Zapomínáme ale, že jejich konkurence jsou velké kooperativy na západ od nás a obří kolosy mimo EU v zemích Mercosur nebo na Ukrajině, které hospodaří na desítkách až stovkách tisíc hektarů. Podporu menších farem považujeme za legitimní a potřebnou, ale měla by být řešena cílenými nástroji, například podporou investic, nikoliv plošnými opatřeními, která budou deformovat podmínky pro ostatní producenty.

Agrární komora ČR má za sebou volební sněm. Jak se rozbíhá práce nového vedení?
Volební sněm znamenal obměnu některých funkcí a příchod nových osobností do vedení komory. Nové prezidium už zahájilo svou činnost, rozdělili jsme si jednotlivé oblasti odpovědnosti a postupně budeme představovat priority pro následující období. Jsem přesvědčen, že se podařilo sestavit tým, který kombinuje zkušenosti s novou energií. To je důležité zejména v době, kdy zemědělství čelí celé řadě ekonomických, klimatických i legislativních výzev.

V řadě témat, o kterých jsme mluvili, sehrává Agrární komora ČR významnou roli. Jaké jsou podle vás její hlavní úkoly v současné době?
Naše úloha jako největší zemědělské organizace v Česku je dnes možná ještě důležitější než v minulosti. Zemědělství se nachází v období velkých změn a zároveň čelí celé řadě tlaků, které přicházejí jak z domácího prostředí, tak z Evropské unie. Naší základní rolí je hájit zájmy zemědělců a být jejich silným a důvěryhodným partnerem při jednáních se státní správou, politickou reprezentací i evropskými institucemi. To ale není jen o veřejných vystoupeních nebo připomínkování legislativy. Každodenně řešíme konkrétní problémy členů, poskytujeme odborný servis, organizujeme odborné akce a snažíme se přenášet zkušenosti z praxe k těm, kteří nastavují pravidla. Právě propojení zemědělské praxe s rozhodovací sférou považuji za jednu z nejdůležitějších funkcí Komory.

Na závěr něco optimističtějšího. Vidíte v českém zemědělství důvody k optimismu?
Určitě ano. Nedávno jsem měl možnost sledovat celostátní finále soutěže Mladý zemědělec na Mendelově univerzitě v Brně, které je Agrární komora ČR hrdým partnerem. Do letošního ročníku se zapojilo 280 škol a desítky talentovaných mladých lidí se dostaly až do finále. To je velmi povzbudivý signál. Často se mluví o problémech zemědělství, ale méně už o tom, že do oboru přichází nová generace, která se orientuje v moderních technologiích, precizním zemědělství i digitálních nástrojích. Právě tito mladí lidé budou rozhodovat o tom, jak bude české zemědělství vypadat za deset nebo dvacet let. A po zkušenostech z této soutěže mám důvod věřit, že jeho budoucnost je v dobrých rukou.

Redakce Agrobase

Komora má větší respekt než dřív, myslí si její viceprezident Leoš Říha

Agrární komora ČR se podle jejího viceprezidenta Leoše Říhy v posledních letech posunula k větší profesionalizaci a silnější pozici vůči státu. Zároveň upozorňuje na nevyváženost mezi výrobou, zpracováním a obchodem, která dlouhodobě oslabuje české zemědělství.

Ve vedení AK ČR působíte už řadu let. Na který konkrétní posun nebo úspěch jste za tu dobu nejvíce hrdý?
V Komoře jsem byl v dozorčí radě ještě za Jana Veleby, přes představenstvo až po viceprezidenta za prezidentů Miroslava Tomana, Zdeňka Jandejska i Jana Doležala. Je to přes deset let práce, která se stala přirozenou součástí života. Za hlavní posun považuji celkové posílení role Komory. Dnes máme větší respekt na Ministerstvu zemědělství, stabilnější financování i silnější odborné zázemí – tiskovou mluvčí, právničku a další specialisty, kteří dříve chyběli. To je výrazný posun viditelný navenek. Z konkrétních věcí posledních let bych zmínil jednání kolem protierozních pravidel v rámci DZES 5. Původní návrhy byly pro praxi velmi problematické a v některých regionech by výrazně omezily hospodaření. Po jednáních se podařilo najít kompromis, který sice není ideální, ale je v praxi aplikovatelný.

Oblastmi, kterým se věnujete, jsou Pardubický, Královéhradecký, Liberecký a východní část Středočeského kraje. Jaké jsou jejich silné a slabé stránky?
V Regionální agrární komoře Pardubického kraje, kde působím jako předseda, se podařilo navázat na celostátní úroveň a získat respekt, stabilní fungování i korektní spolupráci s krajem a dobré finanční zázemí. Ve všech regionech převažuje silná zemědělská produkce a aktivní přístup zemědělců, ale jsou zde rozdíly. Například Trutnovsko či Liberecko mají nižší intenzitu výroby danou podmínkami krajiny, takže je tam větší důraz na údržbu krajiny, což je ale ekonomicky náročnější. Komora musí vnímat více pohledů a hledat kompromis, což je její role. Silnou stránkou jmenovaných oblastí jsou určitě lidé, tedy generace zemědělců s vazbou na půdu. Nejde jen o produkci, ale i o propojení s péčí o krajinu. Významná je i živočišná výroba, i když by mohla být silnější. V některých oblastech je ale stále stabilní, což je důležité pro rovnováhu hospodaření.

Předsedáte také Komoditní radě pro mléko a hovězí maso při AK ČR. Co považujete za nejdůležitější výsledek z poslední doby?
Kdybychom mluvili před rokem, řekl bych, že se podařila určitá stabilizace trhu s mlékem a relativně příznivé ceny, což dnes už bohužel neplatí. To ale nebyla vina komoditní rady, nýbrž vývoje trhu. Naší rolí je vytvářet prostředí pro fungování sektoru. U mléka a hovězího masa jde o strategickou oblast i z pohledu krajiny, bez živočišné výroby by její údržba nebyla dlouhodobě udržitelná. Výzvou je jednotný evropský trh a rozdílné národní podpory, které znevýhodňují české zemědělce. Proto se snažíme hledat společné pozice napříč řetězcem od prvovýroby po obchod. Za úspěch považuji, což ale zase není naše zásluha, že se podařilo zabránit zavlečení slintavky a kulhavky do českých chovů.

Co je podle vás největší problém českého zemědělství?
Je to kombinace více faktorů. Zásadní je nevyváženost potravinového řetězce. Velká část přidané hodnoty odtéká mimo primární zemědělství, což sektor dlouhodobě oslabuje. Druhým problémem je nastavení dotační politiky v kombinaci s otevřeným trhem EU a rozdílnými podmínkami mezi státy, což vytváří nerovné a hůře předvídatelné prostředí. Třetí rovina je rostoucí regulace a důraz na neprodukční opatření. Někdy mám pocit, že hlas praxe a odborníků je slabší než hlas ideologických nebo aktivistických přístupů, což není dobře pro zemědělství, spotřebitele ani krajinu.

Jak se tyto problémy promítají do fungování vašeho podniku KLAS Nekoř?
Promítají se výrazně. V rámci současného nastavení Společné zemědělské politiky EU máme nižší úroveň podpor než v minulém období, zatímco náklady rostly. Při inflaci kolem 30 % by odpovídající cenová úroveň měla být jinde než dnes. Zároveň rostou ceny vstupů jako energie, hnojiva a další náklady. Naše firma má sice i navazující aktivity, například obchod s osivy a technikou, které situaci částečně vyrovnávají, ale základ je stále zemědělská výroba. Pokud ta nefunguje, nefunguje dlouhodobě ani zbytek.

Kde byste chtěl vidět AK ČR za pět až deset let?
Přál bych si, aby si Komora udržela a posílila respekt nejen na ministerstvech, ale i napříč vládou a veřejností. Zemědělství by mělo být vnímáno jako strategický sektor, ne jen jako politické téma. Důležitá je také motivace zemědělců. Povinné členství by bylo v českém prostředí složité, proto je klíčové, aby dávalo smysl být součástí Komory dobrovolně a aktivně.

Barbora Pánková
tisková mluvčí AK ČR

Byrokracie je jeden z největších problémů zemědělství, říká nový viceprezident AK ČR Ivo Kasal

Zemědělství je podle Ivo Kasala, který se na volebním sněmu Agrární komory ČR koncem května v Olomouci stal viceprezidentem, stále více svazováno administrativou a regulacemi. Ty odčerpávají čas od samotné práce v hospodářství. Nový viceprezident vychází z vlastních zkušeností z rodinné farmy K - AGRO Mikulovice v podhůří Jeseníků, kde hospodaří na 750 hektarech a věnuje se také chovu dojeného a částečně i masného skotu.

Proč jste se rozhodl kandidovat na viceprezidenta Agrární komory ČR?
Impuls nepřišel primárně ode mě, ale od kolegů. Situace se začala vyvíjet ve chvíli, kdy Jiří Milek oznámil, že už nebude ve funkci viceprezidenta pokračovat. Chtěl bych mu poděkovat za práci, kterou odvedl. Jeho zkušenosti i schopnost vyjednávat byly pro Komoru velmi cenné. Současně jsme v Olomouckém kraji intenzivně pracovali na sloučení regionálních struktur Komory, a právě během těchto jednání se stále častěji objevoval názor, že bych měl kandidovat do představenstva a následně i na viceprezidenta. Protože jsme rodinný podnik, nebylo to rozhodnutí ze dne na den. Nakonec jsme i v rodině dospěli k tomu, že bych měl tuto odpovědnost přijmout.

Na co byste chtěl navázat po Jiřím Milkovi?
Jiří Milek dlouhodobě upozorňoval na dvě témata. Prvním byla přebujelá byrokracie a rostoucí množství regulací. Druhým pak vztahy mezi myslivci a zemědělci. Já sám jsem myslivec a souhlasím s tím, že tyto dva světy nelze oddělovat. Pohybujeme se ve stejné krajině a hledáme společná řešení. V otázce byrokracie navíc vidím jeden z největších problémů současného zemědělství. Stále se mluví o jejím snižování, ale realita je často opačná. Přibývají nové povinnosti, evidence a kontroly. Čas, který bychom měli věnovat hospodaření, trávíme administrativou.

Kterým regionům se budete věnovat?
Půjde o Olomoucký, Zlínský a Moravskoslezský kraj. Jsou to regiony s velmi rozmanitými podmínkami – od nejúrodnějších půd republiky až po horské a podhorské oblasti Jeseníků a Beskyd. Silnou stránkou jsou lidé a jejich zápal pro věc. Daří se zde řadě komodit rostlinné výroby jako sladovnickému ječmenu nebo cukrové řepě a velkou tradici má také chov skotu. Na druhé straně zde stejně jako jinde narážíme na problémy s ekonomikou výroby, tlakem dovozů a administrativní zátěží. Ta dnes dopadá na malé rodinné farmy i velké podniky bez rozdílu.

Často zmiňujete byrokracii. Jak konkrétně se to projevuje ve vašem rodinném podniku?
Když jsem začínal, kontrolní seznamy měly několik stran. Dnes jsou to šanony plné dokumentů. Vždycky jsem si administrativu zpracovával sám, ale před několika lety jsem musel využít externí poradenskou firmu. Už nebylo možné sledovat všechny změny a zároveň hospodařit. Zemědělec by měl být především v provozu, na poli nebo ve stáji. Místo toho často tráví hodiny evidencemi a formuláři. Chápu, že určitá kontrola musí existovat, ale současný stav už dávno překročil rozumnou míru. Právě to je také důvod, proč mají mladí lidé k zemědělství stále složitější vztah.

Máte obavy, jestli budete mít komu podnik předat?
Jedna generační výměna u nás už proběhla, když mi hospodářství předal otec. Dnes se stále i s maminkou podílejí na důležitých rozhodnutích a jejich zkušenosti jsou pro mě velmi cenné. Pokud jde o další generaci, tam už tak optimistický nejsem. Moji synové v zemědělství vyrůstali a mají k němu vztah. Když ale vidí množství administrativy a regulací, logicky si kladou otázku, zda je to cesta, kterou chtějí jít. Já se jim snažím ukazovat i pozitivní stránky. Říká se, že na sedláka ještě nikdo nevystudoval, sedlákem se člověk musí narodit. Rozhodnutí ale musí udělat každý sám.

Jak vypadá vaše hospodářství?
Hospodaříme v podhorské oblasti Jeseníků na výměře přibližně 750 hektarů, z nichž necelých 500 hektarů vlastníme. Hlavním zaměřením je chov skotu s produkcí mléka, doplněný o masný skot. Součástí podniku je také rostlinná výroba, která slouží především k zajištění krmivové základny. U mléka rozhodují často haléře a vlastní kvalitní krmiva jsou klíčová pro ekonomiku provozu. V roce 2019 jsme uvedli do provozu novou stáj, která zlepšila podmínky pro zvířata i organizaci práce. Letos jsme uspěli v soutěži Skokan roku, kterou organizuje Českomoravská společnost chovatelů. V podniku nás pracuje šestnáct a každý má na výsledku svůj podíl.

Jakou Agrární komoru byste chtěl vidět za deset let?
Přál bych si silnou a respektovanou organizaci, která bude sdružovat většinu českých zemědělců. Organizaci, která se nebude bát hájit zájmy svých členů a otevřeně pojmenovávat problémy. Stejně důležití jsou ale samotní členové. Chtěl bych, aby byli sebevědomí a hrdí na svou práci. Zemědělství není jen podnikání. Je to také odpovědnost vůči krajině, venkovu i celé společnosti. Produkujeme potraviny a staráme se o půdu, která tu bude i pro další generace.

Barbora Pánková
tisková mluvčí AK ČR

Zemědělské organizace oslovily premiéra

S ohledem na kritickou situaci v sektoru zemědělství a potravinářství, kdy v podstatě ani jedno odvětví není ekonomicky stabilní, se zemědělské nevládní organizace rozhodly požádat o pomoc premiéra a vládu ČR.

Ve společném stanovisku Agrární komory ČR, Potravinářské komory ČR, Zemědělského svazu ČR, Společnosti mladých agrárníků ČR a Iniciativy zemědělských a potravinářských podniků je zdůrazněno, že zemědělství je strategické odvětví, které je nutné v době složité geopolitické situace v Evropě na národní úrovni podporovat.

Dopis v úvodu konstatuje, že zemědělci a potravináři jsou připraveni dostát závazku vlády České republiky ve vztahu k cílům a prioritám uvedeným v Programovém prohlášení vlády České republiky, a proto vydefinovaly zásadní a kritické oblasti sektoru, o kterých jsou připraveni jednat. Stejný požadavek mimo jiné zaznívá i v usnesení 35. sněmu AK ČR, kterým byl prezident komory Jan Doležal pověřen k jednání s premiérem ve věci vznesení požadavku ke svolání mimořádného jednání vlády k aktuální kritické situaci v sektoru.

S ohledem na dlouhodobý nepříznivý vývoj organizace uvádí následující problematické oblasti, se kterými se zemědělci a potravináři jako celek potýkají.

1. Kritická ztrátovost zemědělské výroby

České zemědělství se již třetím rokem nachází v hluboké krizi rentability. Prakticky celá rostlinná výroba je dlouhodobě ztrátová, v roce 2025 se výrazně zhoršila také situace v živočišné výrobě. Výkupní cena mléka klesla pod 10 Kč/l, což je pod úrovní výrobních nákladů i u nejefektivnějších chovů. Při ztrátě 1 Kč u 1 l mléka za den činí celková roční ztráta v této zásadní komoditě 3,46 mld. Kč/rok. Ve ztrátě se nachází také chov prasat, pěstování brambor, cukrové řepy a další sektory. A co je zásadní, rostoucí náklady se nepromítají do výkupních cen zemědělských komodit. Důsledkem je výrazné ohrožení ekonomické stability zemědělských podniků, investic i zaměstnanosti na venkově.

2. Pokles reálné podpory a oslabení národních dotací

Navzdory nominálnímu navýšení rozpočtu dochází v reálném vyjádření k poklesu podpory zemědělství. Můžeme konstatovat, že vláda Petra Fialy snížila celkový rozpočet pro kapitolu resortu zemědělství a zatížila jej dalšími výdaji (viz dále). Současná vláda dostala závěrem roku 2025 k dispozici nereálný návrh státního rozpočtu, mimo jiné v kapitole MZe zcela podhodnocený, přesto se jí podařilo navýšit rozpočet v roce 2026 na stávajících

Porovnání kapitoly MZe za uplynulé roky

Rok 2023	**57,5** mld. Kč, po navýšení **62,3** mld. Kč
Rok 2024	**53,7** mld. Kč, po navýšení **60,3** mld. Kč
Rok 2025	**59,0** mld. Kč, po navýšení **65,2** mld. Kč
Rok 2026	**63,4** mld. Kč s kumulovanou inflací **+ 30 %**

63,4 mld. Kč. Ovšem i tak se do této alokace promítá kumulovaná inflace posledních let, která přesahuje 30 %. Takže ani tento objem bohužel nedosahuje reálné hodnoty podpory z předchozích let.

Současně v posledních letech došlo k výraznému poklesu národních dotací, kde se provozní podpory podle sektorových analýz snížily až o 25 %. Snížil se i celkový objem národních dotací, i přes posílení současnou vládou dnes činí přibližně 4 mld. Kč/rok, přestože v roce 2021 dosahoval 5 mld. Kč. Tyto faktory jako celek zásadně oslabují konkurenceschopnost českých zemědělců vůči okolním státům EU.

3. Výrazné zvýšení daňové zátěže
V rámci konsolidačního balíčku došlo od roku 2024 ke zvýšení daně z nemovitých věcí, včetně zemědělské půdy, přibližně o 80 %, tedy na 1,8násobek původní úrovně. Tento krok výrazně zvýšil provozní náklady zemědělských podniků a dopadá zejména na podniky s vysokým podílem obhospodařované půdy. V době snížení příjmů za tržní komodity toto daňové zatížení ještě více zhoršil ekonomiku sektoru.

4. Dramatický růst vstupních nákladů
V roce 2026 došlo v souvislosti s geopolitickou situací, jako je více než čtyři roky trvající ukrajinsko-ruský válečný konflikt a nově také íránský válečný konflikt, k výraznému navýšení cen u pohonných hmot a průmyslových hnojiv, které jsou jedny ze základních faktorů ovlivňující cenu vstupů. Je zde také navýšení pachtovného u státní půdy z 2,2 % na 5,8 %. Tento růst nákladů však nebyl promítnut do výkupních cen zemědělských komodit, které se tak nadále pohybují dramaticky pod úrovní ekonomické rovnováhy. Výsledné ceny potravin tak působí jako protiinflační nástroj.

Vyčíslení zvýšených nákladů:
- orná půda bez úhorů a ekologického zemědělství: 4,432 mld. Kč (vyčísleno na výměru 2,25 mil. ha),
- TTP a ekologické zemědělství: cca 900 mil. Kč (vyčísleno na výměru více než 1 mil. ha),
- celkem zvýšené náklady: více než 5,331 mld. Kč pro tyto plochy.

Na základě evropského dočasného krizového rámce je možné kompenzovat až 70 % rozdílu z národních dotací, což představuje požadavek ve výši 3,731 mld. Kč.

5. Extrémní klimatické škody
Jarní mrazy v letech 2024–2026 způsobily mimořádné škody zejména ovocnářům. Vyčíslené škody u ovoce pro rok 2024 činily 1,3–1,45 mld. Kč. Aktuální odhad škod na ovoci pro rok 2026 činí přibližně 1,0–1,1 mld. Kč, jde tedy o druhou nejhorší škodu za poslední roky. Škody byly oficiálně nahlášeny Evropské unii a v regionech už pracují tzv. škodní komise. Mimoto byly negativní dopady zaznamenány i u mnoha dalších plodin.

Česká republika zároveň opakovaně čelí výraznému, místy až extrémnímu suchu. Od začátku roku 2026, tedy za období leden až květen, dosáhly srážky pouze 120–160 mm, což představuje jen 60–75 % dlouhodobého normálu. Proto byl definován požadavek na udělení plošného pardonu ke snížení minimální intenzity chovu z 0,3 na 0,2 VDJ/ha bez vlivu na dotační tituly.

Sucho v podstatě zasahuje všechny hlavní i speciální plodiny, ale i produkci krmiv pro hospodářská zvířata. Na základě nedávných let lze konstatovat, že kompenzace sucha dosáhly za rok 2017/18 částku 2 mld. Kč a v roce 2018/19 pak částku 0,947 mld. Kč určené na krmné plodiny. Pro objektivní vyhodnocení situace je možné využít systému Intersucho.

6. Podpora potravinářství
Potravinářský průmysl je klíčovým sektorem pro potravinovou bezpečnost ČR a stabilitu zemědělsko-potravinářského řetězce. Omezení podpor v posledních letech oslabilo investice, modernizaci a konkurenceschopnost potravinářských podniků. Přestože se podařilo vyjednat obnovení programu 13. Podpora zpracování zemědělských produktů, je objem prostředků pro rok 2026 nedostatečný. Je nutné kompenzovat výpadek podpory z minulých let, zejména u strategických oborů.

Důležité je zachování domácích zpracovatelských kapacit a zaměstnanosti v regionech. Dále je potřeba výrazně posílit propagaci českých potravin a značek kvality a vedle podpor je nutné budovat důvěru spotřebitelů a preference českých kvalitních potravin. Protože silná a koncepční podpora českých potravin posiluje konkurenceschopnost, stabilitu venkova a potravinovou bezpečnost státu.

V potravinářském sektoru je nezbytné navýšení finančních prostředků určených na podporu investic v potravinářském průmyslu, zejména prostřednictvím programu DT 13 a dalších nástrojů zaměřených na strategické obory zpracování zemědělské produkce. Dále usilujeme o zajištění stabilního a dlouhodobého financování propagace českých potravin a národních značek kvality jako součásti podpory konkurenceschopnosti českého zemědělsko-potravinářského sektoru.

Zásadní požadavky
Na podporu sektoru ve vztahu k jeho záchraně žádají jmenované organizace vládu České republiky o jednání se zástupci sektoru zemědělství a potravinářství ve věci jeho restartu s cílem diskutovat o mimořádném navýšení rozpočtu kapitoly Ministerstva zemědělství zaměřené na financování kompenzací škod způsobených mrazy a suchem, na řešení dramatického růstu vstupních nákladů a s požadavkem na otevření krizové rezervy EU. Dále požadují zvážit vyjmutí nárokových dotací z daně z příjmů a navrácení daně z nemovitosti ze zemědělské půdy na úroveň před konsolidačním balíčkem předchozí vlády.

Úřad AK ČR

S veřejností je potřeba komunikovat, tvrdí nový viceprezident AK ČR Jaroslav Michal

Do vedení Agrární komory ČR Jaroslav Michal přichází z regionální úrovně, kde je zvyklý jednat se starosty i veřejností přímo. Jeho zkušenost z podniku PROAGRO Radešínská Svratka na Vysočině podle něj ukazuje, že zemědělství se dnes neobejde bez větší komunikace navenek a vysvětlování toho, co se v oboru děje.

Na regionální úrovni Komory působíte už dlouho. Co bylo hlavní motivací kandidovat na viceprezidenta?
V Komoře jsem už od devadesátých let. Nejprve jsem byl v představenstvu okresní komory ve Žďáru nad Sázavou, od roku 2020 jsem její předseda. Když se řešily odchody viceprezidentů, oslovil mě prezident Jan Doležal, jestli bych o tom neuvažoval. Říkal jsem, že ne, že to má čas. Pak se to dostalo mezi kolegy na Vysočině a v Jihlavě tu myšlenku podpořili. Na základě jejich podpory jsem kandidaturu podal. Souviselo to i s tím, že se celý život pohybuji v zemědělství, ale už nejsem v každodenním provozu firmy, takže na to budu mít prostor.

Jakou máte vizi jako viceprezident?
Je jich víc, ale ta hlavní souvisí s Vysočinou. Tam převažují právnické osoby, tedy rodinné firmy, které kombinují živočišnou a rostlinnou výrobu. Ten model je podle mě stabilní a funkční. Pro mě je klíčová právě jejich provázanost a chci ji v Komoře víc zdůrazňovat.

Budete se věnovat hlavně Vysočině a Jihomoravskému kraji, v čem jsou specifické?
Vysočina stojí na rodinných firmách a chovu dojeného skotu, díky kterému se daří vracet organickou hmotu do půdy, což má vliv na její kvalitu i vodní režim. Je to náročné, ale funguje to. Jižní Morava je jiná. Po devadesátých letech tam živočišná výroba výrazně ustoupila. Krátkodobě to tehdy dávalo smysl, dlouhodobě to je ale problém. Bylo by dobré hledat cesty, jak ji tam aspoň částečně obnovit.

Věříte, že může živočišná výroba v Česku posílit?
Věřím, že ano, i když to nebude jednoduché. Jsme svázáni politikou EU i trhem. Na druhou stranu máme výrazně nižší hustotu chovu než západní Evropa, takže prostor tu je. Musí ale existovat podmínky, tedy zpracování, odbyt i motivace pro zemědělce.

Co je podle vás největší problém českého zemědělství?
Za základ považuju politiku EU, která často nastavuje nesmyslná pravidla. Pak i to, že jsme je u nás někdy ještě zpřísnili. Další problém je slabé zpracování produkce, tlak obchodních řetězců a rozdělení zemědělců do táborů, které spolu spíš soupeří. A velké téma jsou lidé, chybí nám tu mladí odborníci.

Jak se daří předávání firmy mladší generaci u vás?
Není to úplně jednoduché, ale funguje to. Ve firmě pracuje víc rodin, často už druhá generace. Na technických pozicích máme lidi kolem třiceti až čtyřiceti let, v rostlinné výrobě mladé agronomy a v živočišné výrobě mladé zootechničky. Daří se kombinovat rodinné nástupnictví i získávat nové odborníky.

Jak se vám to podařilo?
Žádný jednoduchý recept není. Pomohlo, že jsme byli dlouhodobě otevření vůči veřejnosti, už od roku 1994 pořádáme výstavy dojnic. Spolupracujeme s obcemi a nejsme uzavřená firma. Lidé vidí, co děláme. Dnes je ale obecně nutné víc komunikovat z regionů, se starosty, médii i veřejností. Jinak to nejde.

Čemu se kromě mléka věnujete?
Hospodaříme asi na 2250 hektarech, z čehož 10 až 15 % je vlastních. Když započítáme i půdu vlastníků z vedení a zaměstnanců, dostaneme se asi na 40 % vlastního a zbytek je propachtovaný. Hlavní je mléko, roční produkce dosahuje 7,5 až 8 milionů litrů. Dále vyrábíme elektřinu z bioplynových stanic, které teď převádíme na biometan. Propojujeme živočišnou a rostlinnou výrobu i energetiku. Zhruba polovinu obilí spotřebujeme ve firmě, zbytek prodáme nebo dodáme do dalších chovů. Vedle toho provozujeme ještě závodní stravování a domov pro seniory u Sečské přehrady.

Životaschopnost celého sektoru vidím v posílení chovů hospodářských zvířat a zhodnocení jejich produkce.

V Česku živočišná výroba spíš klesá. Jak je to u vás?
Prasata jsme zrušili už před 25 až 30 lety, zůstaly jen dojnice českého strakatého skotu s vlastním obratem stáda. Dlouhodobě máme kolem 850 krav. Teď ale investujeme do dvou farem, produkční a reprodukční. Celkem půjde o zhruba 660 produkčních dojnic na jednom místě s moderní kruhovou dojírnou. Je to investice v řádu stovek milionů korun a k tomu přestavba bioplynových stanic. Je to náročné, ale nutné pro budoucnost.

Nemáte obavy z vývoje cen mléka?
Výkyvy jsou velké. Pokles z 13,50 na 10 korun za litr je při našem objemu zásadní. Ale věříme, že se to stabilizuje. Dlouhodobě jdeme cestou efektivity a koncentrace výroby.

Kam se bude podle vás vyvíjet Komora za deset let?
Jsem optimista. Myslím, že bude dál silná a že se jí podaří zastupovat většinu zemědělců. Důležité ale je, aby organizace dokázaly spolupracovat a fungovat efektivně.

Barbora Pánková, tisková mluvčí AK ČR

ZEMĚDĚLSKÉ POJIŠTĚNÍ
POJIŠTĚNÍ HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT

Známe i jednodušší způsob, jak chránit vaše chovy

Pojištění zvířat s nejširší pojistnou ochranou na trhu

- pojištění všech druhů hospodářských zvířat a koní
- kvalitní a rychlá likvidace škod

241 114 114
www.generaliceska.cz

GENERALI ČESKÁ POJIŠŤOVNA

Partner Agrární komory ČR a Zemědělského svazu ČR

Informace z Komoditní rady pro mléko a hovězí maso

Další jednání Komoditní rady pro mléko a hovězí maso při AK ČR se uskutečnilo ve středu 3. června 2026. Předseda Leoš Říha přivítal přítomné členy a hosty z Ministerstva zemědělství a Ústavu zemědělské ekonomiky a informací a následně představil program zasedání s tím, že upřednostní zejména téma krizové situace chovatelů mléčného skotu, kteří čelí kombinaci vysokých nákladů, nízkých výkupních cen a dalších faktorů.

Za prioritu označil, aby výkupní ceny surového mléka neklesly pod evropský průměr. Je nezbytné pokračovat v jednáních o možnostech podpory sektoru z národních i evropských zdrojů. Chovatelům dojného skotu by též pomohlo rozšíření úlev na sociálním pojištění, které je nyní cíleno pouze pro sezónní pracovníky z ovocnářského a zelinářského oboru. Dále je třeba usilovat o podporu domácího zpracování a posílení odbytu českých mléčných výrobků. Zdůraznil nespravedlivě nastavené podmínky na trhu a vyjednávací sílu nadnárodních řetězců. Podle předsedy by bylo možné se ke zlepšení poměrů v této důležité komoditě inspirovat i v zahraničí. Připomněl dlouhodobý úkol KR porovnat dotační podpory v Česku, Německu a Polsku, což podle něj spadá do gesce ÚZEI a případně dalších specializovaných institucí. O tomto úkolu se již vedla diskuse v roce 2025, proto by bylo vhodné, aby chovatelé dojného skotu obdrželi již plnohodnotné srovnání dotací, jelikož dotační politika okolních států EU není dobře čitelná. Ke stálým bodům programu KR patří též výzva k obezřetnosti chovatelů kvůli riziku šíření slintavky a kulhavky a dalších nákaz. Dlouhodobým cílem zůstává také zlepšování mediálního obrazu, v této souvislosti zmínil apel AK ČR na vznik marketingového fondu.

Jako další vystoupil prezident AK ČR Jan Doležal, který shrnul závěry jednání volebního sněmu AK ČR, jenž se uskutečnil 21. května v Olomouci, i prvního zasedání prezidia AK ČR, které se schází již v novém složení. Dále přítomné informoval, že AK ČR vyzvala předsedu vlády Andreje Babiše k jednání o palčivé situaci českého zemědělství včetně mlékárenského sektoru, a to společným dopisem nevládních organizací, jenž byl předán předsedovi vlády při příležitosti akce „Strakovka žije zemědělstvím" v zahradách Úřadu vlády ČR dne 30. května. Prezident AK ČR poznamenal, že současný stav je pro chovatele dojného skotu dlouhodobě neudržitelný, a pokud bude tato krize trvat, má velké obavy o přežití tohoto sektoru. V rámci podpory sektoru AK ČR prosazuje nezdaňování přímých dotací a návrat ke zdanění zemědělské půdy na úroveň před zásahem předešlé vlády. V jednání je též pomoc z Evropské unie, mluví se o aktivaci krizové rezervy ve vztahu k jarním mrazům a dopadu na úrodu ovoce s možnou podporou právě i „neovocnářských" sektorů. S požadavkem na zahrnutí mlékárenského sektoru o finanční podporu se již na Evropskou komisi obrátily organizace Visegrádské skupiny včetně AK ČR s důrazným apelem tuto situaci řešit.

Vrchní ředitel pro řízení Sekce ekologického zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělávání MZe Petr Jílek se vyjádřil k aktuálním tématům, kterými se nyní resort MZe zabývá. Shrnul vývoj jednání se zástupci obchodních řetězců a v této souvislosti zmínil jednání pracovní skupiny pro transparentnost potravinového řetězce, která se 1. června poprvé sešla v širším formátu za účasti jak zástupců státních institucí, tak i nevládních organizací. Co se týká podpory sektoru mléka, popsal možnosti pomoci na národní i evropské úrovni. Zahrnutí mlékárenství do krizové rezervy EU je podle něj otázkou nastavení kritérií, avšak současně varoval, že k uvolnění prostředků může dojít až na podzim tohoto roku.

Dalším bodem jednání byly informace o trhu. Iveta Bošková z ÚZEI shrnula situaci na trhu s mlékem, kterou označila za nepříznivou. Na evropském trhu jsou přebytky mléka a objem produkce hlavních producentů se zvýšil. Za první tři měsíce letošního roku činila produkce EU o 1,7 miliardy litrů více, než tomu bylo v minulém roce. Podobný trend se týká i světových producentů mléka. Miluše Abrahamová též z ÚZEI informovala o situaci na trhu s hovězím masem. Světový trh podle ní stále více ovlivňují vztahy Číny a USA a jejich celní politika. Upozornila na pokles ceny jatečních

býků za duben letošního roku v EU, který se projevil ve většině členských zemí EU.

Poměry na trhu s mlékem komentoval také předseda Českomoravského svazu mlékárenského Jiří Kopáček a popsal trendy za květen letošního roku. Za aktuálním stavem podle něj je skutečnost, že produkce mléka celosvětově stoupá, zatímco spotřeba vzrostla o pouhé jedno procento, proto dochází k přebytku mléka na trhu. To vytváří přetlak nabídky nad poptávkou a ten se odráží ve výkupních cenách. Cenová křivka se podle něj nyní začíná takzvaně zakulacovat a dostáváme se na pomyslné dno. Za dobrou zprávu označil kvalitu mléka v Česku a nynější vysoké hodnoty obsahových složek. Tento faktor se rovněž může projevit ve výkupních cenách mléka. Dále předseda Kopáček shrnul závěry kulatého stolu, který se uskutečnil na MZe ke kritické situaci v mléce. Zmínil debatu o zřízení mléčného fondu po vzoru jiných zemí, který by mohl fungovat tak, že by do něj přispívali prvovýrobci i zpracovatelé a z těchto prostředků by byly financovány edukativní projekty cílené pro veřejnost. Co se týká trhu s mléčnými výrobky, v Česku se během čtyř měsíců zvýšila výroba jogurtů, zakysaných výrobků, sýrů, tvarohů i másla. Propad nastal pouze ve výrobě tavených sýrů kvůli uzavření mlékárny v Hodoníně, která však zpracovávala především mléko z dovozu, tedy neočekává se dopad na sektor v ČR.

Ředitel Odboru společné organizace trhů Státního zemědělského intervenčního fondu Robert Zavadil zaslal svůj příspěvek k dané problematice. Shrnul aktuální informace k dotačnímu programu 20. A, D, E (Zlepšení životních podmínek v chovu dojnic, Zlepšení životních podmínek v chovu skotu bez tržní produkce mléka a Zlepšení životních podmínek v chovu vykrmovaných býků). Dále informoval o posledním vývoji organizace trhů. V dubnu se meziměsíčně zvýšil počet producentů o tři na celkových 1 227. Počet prvních kupujících zůstal beze změny a činil 65 (z toho 40 zpracovatelů a 25 odbytových družstev).

Následovala debata členů KR k různým tématům, která se primárně dotýkala nastavení vztahů v rámci dodavatelsko-odběratelské vertikály a vyjednávací síly jednotlivých článků. V této souvislosti se mluvilo o omezení prodeje za podnákladové či podnákupní ceny a o nastavení obchodních přirážek. Nadnárodní obchodní řetězce své postavení na českém trhu budovaly přes dvacet let a je iluzorní si myslet, že se na něm něco změní v řádu týdnů. Tématem byl také hrozící nedostatek krmiv z důvodu sucha, které se projevilo na výsledcích prvních sečí. Co do objemu jsou sklizně píce lokálně nižší až o 50 procent. Ministerstvo zemědělství na podporu chovatelů rozšířilo možnosti seče také na některých plochách mimo produkci, což iniciovala samotná AK ČR. Členové KR dále poukázali na administrativní a byrokratickou zátěž, kterou považují stále za vysokou, a připomněli v této souvislosti slíbené kroky vlády ČR ke zlepšení tohoto stavu ze strany Evropské komise i současné vlády, například provádět kontrolu u zemědělského subjektu max. 1krát do roka. Bohužel se aktuálně vyskytují případy, kdy dozorové orgány provádějí kontroly i v počtu 4–5krát za 10 dní u subjektů, kteří drží prim ve welfare hospodářských zvířat, zpracování i distribuci produktů na trh.

Další jednání KR se uskuteční ve čtvrtek 20. srpna 2026 na agrosalonu Země živitelka 2026 v Českých Budějovicích v pavilonu Z.

Úřad AK ČR

TOP Víno Slovácka 2026

Agrární komora Uherské Hradiště ve spolupráci se Zemědělským svazem Uherské Hradiště pořádají slavnostní vyhlášení XVII. ročníku soutěže TOP Víno Slovácka. Soutěž vstupuje do svého 17. ročníku a za dobu své existence získala pevné místo mezi významnými vinařskými akcemi regionu.

Během jejího trvání se do ní zapojila řada vinařů a vinařských podniků. Nejvyšší počet certifikátů Zlínského kraje náleží vinařům z Polešovic, kteří jich dosud získali celkem deset. Tato prestižní vinařská soutěž se v minulosti konala v Polešovicích. Po přesunu do královského města Uherské Hradiště se slavnostní vyhlášení uskuteční již potřetí v prostorách Reduty, kde budou oceněni vítězové ročníku 2026.

Pro veřejnost bude nádvoří Reduty otevřeno od 15:30 hodin, kdy slavnostní atmosféru navodí cimbálová muzika ŠPICA. Každý návštěvník obdrží při příchodu degustační skleničku s vínem na uvítanou jako poděkování za podporu vinařů ze Slovácka. Součástí vstupu je také katalog a odznak s logem soutěže. Od 16:00 hodin bude zahájena degustace soutěžních vín, doplněná o prezentaci a ochutnávku biovín a regionálních potravin ze Zlínského kraje. Návštěvníci se mohou těšit na pestrou nabídku sýrů, uzenin, pečiva a povidel od regionálních producentů, mezi nimiž nechybí Řeznictví u Kusáku, Zetíkova pekárna, VOMA maso a uzeniny, Rodinná farma Šobáňovi či rodinná firma Miroslava Janči z Nivnice. Tradičně nebude chybět ani společnost Alimpex Food.

Sobota 15. srpna 2026 od 16:00 v Redutě v Uherském Hradišti.

Slavnostní program vyvrcholí vyhlášením vítězů soutěže TOP Víno Slovácka a předáním ocenění nejúspěšnějším vinařům a vinařským podnikům. Celý program i večer bude doprovázet cimbálová muzika FRIŠKA z Kyjova.

Akce se koná pod záštitou ministra zemědělství Martina Šebestyána, hejtmana Zlínského kraje Radima Holiše, radní Zlínského kraje Renaty Prchlíkové a starosty města Uherské Hradiště Stanislava Blahy. Je spolufinancována Zlínským krajem, Ministerstvem zemědělství a městem Uherské Hradiště. Mediální podporu zajišťuje Agrární komora ČR.

TOP Víno Slovácka není jen soutěž. Je to zážitek, setkání a oslava vína v jeho nejpřirozenější podobě s lidmi, kteří mu rozumí, i s těmi, kteří si ho chtějí jednoduše užít. Neformální setkání účastníků vytváří jedinečnou atmosféru, díky níž se Uherské Hradiště stává přirozeným centrem vinařské kultury regionu. Pro návštěvníky akce bude zajištěna autobusová doprava. Bližší informace na www.agro-zk.cz. Těšíme se na vaši účast a na společně prožité výjimečné odpoledne i večer, který nabídne víno, setkání a neopakovatelnou atmosféru Slovácka.

Ludmila Holíková
ředitelka Agrární komory Uherské Hradiště

Z jednání Komoditní rady pro ovoce a zeleninu

Jednání rady se konalo 3. června 2026 a vedl jej její předseda Ing. Jiří Stodůlka, který přivítal hosty z Ministerstva zemědělství, Státního zemědělského a intervenčního fondu, Ústavu zemědělské ekonomiky a informací a Státní zemědělské a potravinářské inspekce.

V úvodu se otevřela diskuse k problematice ochrany ovzduší a zákazu pálení rostlinných zbytků, jež je v gesci Ministerstva životního prostředí (dále MŽP). V této věci bylo uvedeno, že spalování biologického odpadu v otevřených ohništích je obecně posuzováno dle zákona o odpadech a zákona o ovzduší. Zároveň bylo ze strany MŽP uvedeno, že pokud jsou spalované rostlinné zbytky využívány účelně, například k ochraně ovocných sadů před mrazem, nejedná se o pálení biologického odpadu jako takového. Proto tato činnost není v rozporu s právními předpisy za předpokladu splnění podmínek stanovených zákonem o ochraně ovzduší.

Členové rady byli dále informováni o aktuálním stavu legislativních změn týkajících se využívání čmeláků k opylování ovoce a zeleniny, což je dlouhodobý problém, který se na této komoditní radě diskutuje. Po jednání komoditní rady MŽP prostřednictvím e-mailové informace sdělilo, že pozměňovací návrh byl podán do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR pod číslem 1 237. V oblasti systému EU ETS2 a problematiky odběrných míst zemního plynu pro zemědělskou výrobu bylo konstatováno, že bude nutné určit novou kontaktní osobu pro řešení této problematiky, která by měla nahradit dosavadního zástupce z MŽP. V souvislosti s přípravky na ochranu rostlin informoval Roman Chaloupka, tajemník Ovocnářské unie ČR, o probíhajících jednáních na evropské úrovni. Z připravovaného návrhu nařízení k přípravkům na ochranu rostlin byly vypuštěny některé klíčové změny, například návrh na zavedení schvalování přípravků na ochranu rostlin na dobu neurčitou, nebo automatický „tichý souhlas" s registrací přípravku na ochranu rostlin ve stejné zóně (EU), tato možnost je zachována pouze pro nízkorizikové přípravky. Přesto je současná verze návrhu hodnocena lépe než původní znění. Současně bylo konstatováno, že problematika dostupnosti a používání přípravků na ochranu rostlin zůstává nadále významným problémem sektoru, se kterým se potýkají různé oblasti rostlinné výroby jak na území České republiky, tak samotné Evropské unie.

Viceprezident Agrární komory ČR Martin Ludvík podal aktuální informace o činnosti AK ČR. Zmíněny byly výsledky voleb ze Sněmu AK ČR, který byl v letošním roce volebním a který se konal 21. května 2026 v Olomouci. Post prezidenta AK ČR obhájil jako jediný kandidát Jan Doležal. Dále informoval o napjatém rozpočtu kapitoly MZe na letošní rok 2026 a požadavku Ministerstva financí k řešení této otázky. Dále přítomné informoval, že většina členských států EU, které se k problematice sucha nebo jarních mrazů vyjadřovaly, plánují požádat Evropskou komisi o využití krizové rezervy v souvislosti s letošními škodami (sucho, jarní mrazy 2026). Současně byl představen návrh komisaře Christopha Hansena na navýšení prostředků z krizové rezervy EU z nevyčerpaných evropských zdrojů.

Další část jednání byla věnována škodám, které způsobily jarní mrazy. Zástupce Ministerstva zemědělství, vrchní ředitel sekce Petr Jílek informoval o spuštění aplikace pro hlášení škod způsobených jarními mrazy a o zahájení činnosti škodních komisí v terénu. Přítomní byli seznámeni s podmínkami poskytování této mimořádné podpory.

Předpokládá se, že tato podpora by kompenzovala tyto škody společně s možnou podporou na snížení dopadů vysokých cen vstupů. V rámci informací o připravované SZP 2028+ bylo ze strany MZe uvedeno, že lze v letošním roce očekávat přechodné období. Diskutovalo se také o zastropování a degresivity podpor, propojenosti podniků a bio-ekonomice. Zástupkyně Zelinářské unie Čech a Moravy Zuzana Přibylová informovala o průběhu přípravy dotačního titulu QCZ pro zeleninu. Uvedla, že příprava programu nadále pokračuje ve spolupráci s příslušnými institucemi a dalšími zainteresovanými subjekty. Vrchní ředitel sekce MZe Petr Jílek doplnil informaci, že dosud nebyla stanovena výše podpory pojištění poskytované prostřednictvím PGRLF pro rok 2026. Členové rady byli dále informováni o stavu projednávání změn týkajících se sezónních pracovníků v sektoru ovoce a zeleniny. Legislativní balíček byl vrácen k dopracování, což znamená časový posun celého procesu. Diskutovalo se také o připravované novele nařízení vlády č. 82/2023 Sb., ke společné organizaci trhů, zejména o otázkách uznatelných nákladů a administrativním zjednodušení. Další jednání k této problematice je plánováno na druhou polovinu června 2026. Byly podány také informace k probíhajícímu auditu Evropské komise zaměřenému na operační programy sektoru ovoce a zeleniny. Audit se zaměřuje na správnost čerpání podpor, případné překompenzace škod, souběh podpor z různých zdrojů a kontrolu dokumentace dokládající oprávněnost a podnikatelské zaměření hospodaření na pronajatých plochách. Zemědělcům bylo doporučeno mít veškerou potřebnou dokumentaci řádně připravenou pro hladký průběh kontroly.

V závěru jednání zazněly informace Státní zemědělské a potravinářské inspekce o aktuálně probíhajících kontrolách v sektoru ovoce a zeleniny, zaměřených zejména na ověřování země původu, správné označování produktů a kontrolu reziduí přípravků na ochranu rostlin. V současné době jsou kontroly soustředěny zejména na produkci jahod a meruněk. Jednání bylo ukončeno diskusí k aktuálním problémům sektoru a výměnou informací mezi členy komoditní rady. Další jednání je plánováno na 11. listopadu 2026.

Úřad AK ČR

INOVACE V KAŽDÉM POLI

52 země živitelka

20–25/8/2026 České Budějovice

Generální partner mezinárodního agrosalonu Země živitelka

Hlavní partner předvadiště

Pořadatelé

Odborní partneři

Alternativní bílkoviny a hmyz ukazují, co se stane, když inovace ignorují spotřebitele

V posledních letech jsou takzvané alternativní bílkoviny prezentovány jako nevyhnutelná budoucnost evropských potravinových systémů. Tkáně imitující maso pěstované v laboratoři, přesná fermentace a bílkoviny z hmyzu se pevně zakotvily v jazyce potravinové politiky EU a jsou popisovány jako „inovativní“ a „udržitelné“ řešení, které patří k revoluci v zemědělsko-potravinářském sektoru. Co se ale stane, když inovace postupují rychleji než přijetí ze strany spotřebitelů?

Článek zveřejněný na portálu Euractiv znovu rozvířil debatu tím, že se opřel o literární metaforu, která je stejně účinná jako nemilosrdná, a tou je román Josepha Hellera „Hlava 22“. Jedná se o odkaz, který daleko přesahuje kulturní sféru a stává se hluboce politickým pohledem, skrze který lze interpretovat současné evropské rozhodnutí v oblasti potravin.

Poučení z Hlavy 22 aplikované na potraviny

V Hellerově románu vybuduje podnikavý důstojník pro zásobování Milo Minderbender absurdní a sebereferenční obchodní impérium, které přežívá nikoli díky skutečné poptávce, ale díky veřejným zakázkám a byrokratickým mechanismům, které nakonec odměňují neefektivitu. Jeho důmyslný syndikát zásobuje vojáky těmi nejvybranějšími středomořskými delikatesami, dokud celý podnik nezmaří spektakulární omyl: nákup obrovského množství egyptské bavlny. Milo, který zůstal s neprodejným přebytkem, se zoufale snaží přimět vojáky, aby ji spotřebovali, a jde dokonce tak daleko, že měkká vlákna obalí čokoládou. Výsledek je však prostě nepoživatelný. A přesto, navzdory absurditě tohoto plánu, se Milovi podaří „zachránit“ své impérium prodejem bavlny státu.

Podle serveru Euractiv se bláznivé představy Josepha Hellera dnes znepokojivě podobají tomu, co se odehrává po celé Evropě. Nahraďte bavlnu hmyzem a syndikát průmyslovou lobby a vynoří se moderní alegorie tohoto neúspěchu. Po letech investic a slibů se odvětví hmyzích bílkovin snaží najít konkrétní obchodní uplatnění na trhu s potravinami pro lidi. Namísto toho, aby však zpochybňovalo neexistenci skutečné poptávky, nyní volá po stále větším zásahu veřejného sektoru, aby tyto produkty prosadilo do evropské stravy.

Inovace neznamená ignorovat poptávku

Při čtení zprávy Euractiv se jako symbolický jeví případ francouzského start-upu, který byl kdysi považován za vlajkovou loď tohoto odvětví. Společnost se s podporou značných veřejných a soukromých investic vydala dobýt globální trh s hmyzími bílkovinami. Její krach v roce 2024, doprovázený odhalením zchátralých zařízení a závažných provozních nedostatků, nebyl pouhým podnikatelským neúspěchem. Stal se symbolem odvětví, které výrazně přecenilo svůj potenciál na trhu s potravinami pro lidi.

Pokud existuje země, která v minulosti udělala běžnou konzumaci takzvaných „netradičních“ potravin, od hlemýžďů a žab až po vnitřnosti a orgány, pak je to Francie, často označovaná za evropskou gastronomickou laboratoř. Přestože se již léta experimentuje, pořádají se osvětové kampaně a veřejnost projevuje podporu, hmyz se do každodenního jídelníčku Francouzů neprosadil. Reakcí průmyslové lobby však nebylo kritické přehodnocení modelu, ale spíše výzva k ještě důraznějším opatřením: povinné veřejné zakázky, specializované regulační rámce a vynucené zařazení těchto produktů do jídelníčků jídelen a veřejných institucí.

Problémem tedy není nedostatek kulinářské kreativity či investic, ale absence skutečné poptávky ze strany spotřebitelů. Tato skutečnost by měla Brusel přimět k zamyšlení, protože inovace neznamená ignorovat poptávku. Pokud nový produkt potřebuje k přežití trvalé dotace, povinné veřejné odběry a „na míru šitou“ regulaci, nejedná se již o tržní inovaci, ale o politický experiment.

Hmyz ano, ale ne na našich talířích

V této diskusi se často opomíjí ještě jeden aspekt. Hmyz již nyní velmi dobře slouží jako krmivo. V oblasti výživy zvířat má jeho využití jasný ekonomický, nutriční i ekologický smysl. Nucené přeměňování hmyzu na potraviny pro lidskou spotřebu představuje umělý, nákladný a neefektivní krok, který neřeší žádnou skutečnou potřebu. V podstatě se jedná o „složitou náhražku“ něčeho, co již existuje a jinde funguje lépe.

V románu Hlava 22 je Milova epizoda s bavlnou karikaturou situace, kdy stát nakupuje něco, co nikdo nechce, jen aby se vyhnul přiznání chyby. Úkolem satiry je odhalovat absurditu. Jak však s hořkostí poznamenává Euractiv, satira by měla pomáhat takovým dynamikám předcházet, nikoli je podněcovat. V případě hmyzích bílkovin hrozí konkrétní riziko, že Evropa buduje trh nikoli pro občany, ale aby ospravedlnila již provedené investice.

Faktaomase.cz

Evropané chtějí jíst zdravěji. Proč to tedy nedělají?

Lepší stravování je jednou z nejrozšířenějších aspirací evropských občanů. Mezi záměry a realitou však stále existuje značná propast. Na tento paradox poukazuje nová zpráva EIT Food Consumer Observatory s názvem použitém v nadpise článku, která vychází z průzkumu zahrnujícího přibližně 20 000 spotřebitelů v 18 evropských zemích.

Podle studie více než polovina Evropanů (51 %) uvádí, že by ráda zlepšila své stravovací návyky. V každodenním životě však mnoho lidí naráží na konkrétní překážky. Hlavními překážkami jsou ceny potravin, zažité návyky a omezení vyplývající z každodenního života, a to zejména u mladších generací.

Rozdíl mezi vnímáním a realitou

Jedním z nejzajímavějších zjištění je to, jak lidé vnímají své stravovací návyky. Pouze 14 % Evropanů uvádí, že jsou se svými stravovacími návyky nespokojeni. To znamená, že drtivá většina lidí považuje svou stravu za celkově vyhovující. Objevují se však zřetelné generační rozdíly. Mezi lidmi staršími 55 let uvádí nespokojenost pouze 11 %, zatímco u osob mladších 35 let se tento podíl zvyšuje na 18 %. Jinými slovy, mladší spotřebitelé se zdají být kritičtější ke svým stravovacím návykům a ochotnější je změnit.

Zdá se, že vnímání kvality stravy se v průběhu času také mírně zlepšuje. Podíl Evropanů, kteří se domnívají, že se stravují nezdravě, klesl ze 17 % v roce 2024 na 15 % v roce 2025. Zároveň se podíl těch, kteří nesouhlasí s tvrzením „Jím zdravě", snížil z 21 % na 17 %. Tato vnímání však kontrastují se skutečností ohledně spotřeby potravin. Navzdory tomuto relativně pozitivnímu sebehodnocení zůstává příjem konkrétních zdravých potravin nedostatečný. Pouze o něco více než polovina Evropanů uvádí, že jí dostatek zeleniny, a došlo k 2–4% poklesu vnímání adekvátnosti několika potravin považovaných za zdravé.

Zejména mnoho spotřebitelů uvádí, že nepřijímá dostatek vlákniny, ovoce, zeleniny a kvalitních bílkovin. Evropané si zároveň dobře uvědomují rizika spojená s nevyváženou stravou. Většina z nich uznává, že tučná, slaná a vysoce zpracovaná jídla nejsou zdravá. Přesto pouze asi třetina spotřebitelů uvádí, že se jim aktivně snaží vyhýbat.

Generační rozdíly, ale hlavní motivací zůstává zdraví

Studie poukazuje na výrazné generační rozdíly ve stravovacích návycích. Mladší spotřebitelé projevují rostoucí zájem o bílkoviny, 44 % lidí do 35 let uvádí, že chtějí zvýšit svůj příjem bílkovin. U lidí nad 55 let tento podíl klesá na 22 %. Starší spotřebitelé naopak mají tendenci jíst více ovoce a zeleniny a častěji vaří doma. Tento tradičnější stravovací vzorec je také spojen s větší snahou omezovat plýtvání potravinami.

Když však Evropané uvažují o změně stravovacích návyků, hlavní motivací zůstává zdraví. Tento faktor převažuje nad dalšími aspekty, které se ve veřejné diskusi často zmiňují, jako je cenová dostupnost potravin nebo environmentální udržitelnost. Touha cítit se lépe, předcházet nemocem a zlepšit celkovou pohodu je proto hlavním hnacím motorem změny stravovacích návyků. Zároveň však tato touha naráží na velmi konkrétní překážky; cenu potravin, omezený čas na vaření a především hluboce zakořeněné zvyky.

Udržitelnost ztrácí půdu pod nohama

Další důležitý poznatek se týká udržitelnosti. Pouze 48 % Evropanů uvádí, že se stravuje udržitelným způsobem. Ještě výraznější je pokles zájmu o takzvaný udržitelný životní styl. Podíl Evropanů, kteří uvádějí, že chtějí přijmout chování šetrnější k životnímu prostředí, klesl ze 76 % v roce 2021 na 69 % v roce 2025. Tento posun se odráží i ve výběru potravin. V posledních letech se hodně diskutuje o nutnosti snížit spotřebu masa z klimatických důvodů, ale data naznačují, že tato myšlenka u spotřebitelů ztrácí na síle. Pozornost věnovaná dopadu nákupu potravin na životní prostředí klesá a zájem o stravu s nižším podílem masa se dnes jeví výrazně slabší než před pouhými několika lety.

Mezi nejrozšířenějšími udržitelnými návyky vyniká zejména omezování plýtvání potravinami. Více než 80 % Evropanů ve věku 55 let a starších uvádí, že se aktivně snaží vyvarovat vyhazování jídla. Mezi další pozorované návyky patří častější vaření doma, nákup místních produktů, volba tradičních potravin a pěstování části vlastní stravy. Zajímavé je, že v tomto posledním bodě vynikají právě mladší lidé, 28 % lidí do 35 let uvádí, že si pěstuje vlastní potraviny, oproti 15 % lidí nad 55 let.

Proč je těžké změnit stravovací návyky

Zpráva naznačuje, že problémem není pouze přístup ke zdravým potravinám, ale také složitost výběru potravin v každodenním životě. Jak vysvětlil Klaus G. Grunert, profesor marketingu na Univerzitě v Aarhusu a vedoucí observatoře EIT Food Consumer Observatory: „Abychom přesvědčili lidi ke změně stravovacích návyků, zejména k takovým, které jsou šetrnější k životnímu prostředí, je třeba lépe propojit hlavní faktory ovlivňující výběr potravin, tedy chuť a cenu, se zdravými a udržitelnými možnostmi." Grunert také zdůrazňuje klíčový bod: „Řešení musí odpovídat reálným omezením v životě lidí, nejen jejich touhám."

Celkově zpráva odhaluje zřejmý paradox. Evropané tvrdí, že se chtějí stravovat lépe, a mnozí se domnívají, že tomu tak již je. Skutečné stravovací návyky však vypovídají o něčem jiném. Rozdíl mezi záměry a chováním zůstává značný. Pochopení tohoto rozdílu je zásadní pro vypracování účinných potravinových politik. Bez zohlednění skutečné dynamiky, která ovlivňuje rozhodnutí spotřebitelů, hrozí, že i ty nejlepší výživové strategie zůstanou pouhými dobrými úmysly.

Faktaomase.cz

Strakovka ožila zemědělstvím

Konala se zde i oslava Mezinárodního dne brambor. Mezinárodní den brambor jsme si letos 30. května připomněli již potřetí. Stalo se tak na základě rozhodnutí Valného shromáždění OSN z roku 2023.

Nicméně na akci šlo především o prezentaci českého zemědělství veřejnosti. V přibližně 40 stáncích prezentovaly svoji činnost výzkumné a plodinové ústavy a jejich výrobky i výsledky výzkumu také zájmové svazy, projekt Regionální potravina, ochránci přírody, bio zemědělci, lesáci, rybáři i Ministerstvo zemědělství, které celou akci uspořádalo a zaštítilo. Je jasné, že se zde nemohli ukázat všichni, ale pro laika musel i tento výběr být dostatečným, reprezentativním a možná i překvapivým svým širokým záběrem. Ústřednímu prostoru dominovala kráva Julča (model). na které si nejenom ti nejmenší často ověřovali, co to teče ze struků jejího vemene.

Brambory jako olympijský cyklus?
Kvůli nedostatku srážek pěstitelé raných brambor dle možností letos využili závlahu. Předpokládají se však problémy se zpeněžením raných konzumních brambor vzhledem k výrazně vyšším zásobám pozdních konzumních brambor v bramborářsky rozhodující skupině EU 4 (Německo, Belgie, Francie a Nizozemsko) a úsilí zahraničních producentů uplatnit tyto brambory i na českém trhu. Pozdní konzumní brambory ze zahraničí budou nejspíš částečně ovlivňovat tuzemský trh i v červenci a popřípadě i v srpnu. V každém případě i zdejší, český škrobárenský průmysl dokázal pomoci pěstitelům a přebytky konzumních brambor zpracoval. Nicméně se zdá, že v bramborářství možná existuje olympijský, čtyřletý cyklus. Jeden rok pěstitelé brambor peníze vydělají, druhý rok prodělají a zbývající dva roky musí nějak přežít.

Brambory pravidelně konzumují miliardy lidí
Bez ohledu na to, že dnešní mladá generace dává přednost bramborovým hranolkům nebo chipsům, brambory jsou základem jídelníčku, a tak poskytují klíčové příležitosti pro zaměstnanost a udržitelný růst. Všestrannost plodiny a schopnost růst v různých podmínkách činí z brambor výhodnou plodinu. Kromě toho existuje mezi bramborami široké spektrum rozmanitosti, vyjádřené počtem pět tisíc odrůd.

Zdravotní benefity brambor
Brambory jsou z nutričního hlediska velmi kvalitní a nezastupitelná potravina. Dnes, kdy nejeden z nás cítí potřebu hubnutí, je třeba zdůraznit to, že díky obsahu vlákniny, rezistentního škrobu a vysokému obsahu vody jsou brambory velmi výhodné pro udržování tělesné hmotnosti a hubnutí.

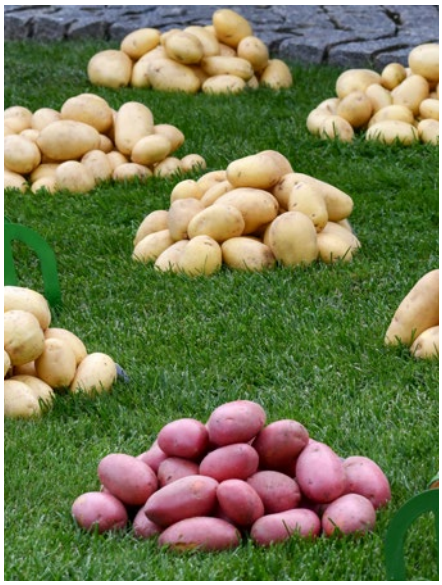

Bramborářství je tradiční odvětví
Pro letošní rok je na podporu českého bramborářství z národních dotačních programů připraveno zhruba 110 milionů korun. I o tom na Úřadu vlády ČR na akci „Strakovka žije zemědělstvím" informovali ministr zemědělství Martin Šebestyán a zástupci Českého bramborářského svazu na oficiálním zahájení sezóny raných brambor.

„Cílem Ministerstva zemědělství je udržet bramborářství jako tradiční součást našeho zemědělství. Proto na brambory poskytujeme podpory z národního i unijního rozpočtu. Bramboráři mohou získat dotace například na prevenci před chorobami brambor, na pěstování kvalitních odrůd, na množitelský materiál nebo na podporu producentů brambor. Z unijních peněz mohou čerpat na produkci brambor k výrobě škrobu, na organizaci producentů, na propagaci brambor nebo na integrovanou produkci. Byl bych rád, kdyby se k našemu úsilí o podporu bramborářství připojili i spotřebitelé a nakupovali brambory domácího původu, protože jsou vysoce jakostní," řekl ministr zemědělství Martin Šebestyán.

Chuť brambor
Stejně jako vůně u vína jsou i brambory schopné vyvolat vzpomínky na stejné jídlo u maminky či babičky. Mají sílu vyvolat i emoce a vzpomínky. Jak to ale změnit? I samotní kuchaři jsou značně konzervativní. Stávající sortiment jim umožňuje strávníky udivovat tvarem, barvou slupky i barvou dužniny. Jedinou šancí, jak s novinkami v sortimentu prorazit na trhu, je otočit strategii. Neseznamovat a přesvědčovat o chuti novinek pěstitele, ale konzumenty a kuchaře. Říká se tomu „vyvolání požadavků zdola". Dejme si proto raději české rané brambory „na loupačku" s máslem, mlékem nebo podmáslím. Je to každoročně radost pro nás všechny konzumenty. Velmi rané české brambory jsou mimořádně čerstvé, od okamžiku sklizně do okamžiku prodeje je často jen 12 hodin, což je zcela výjimečné a nesrovnatelné s dovozy.

Celodenní oslava sektoru
Ministerstvo zemědělství se na akci Strakovka žije zemědělstvím prezentovalo celou šíří témat, ochutnávek, workshopů, poznávaček a mnoha dalších aktivit, jejichž cílem bylo ukázat velmi široký záběr resortu. Ten začíná u vody, lesů a myslivosti, pokračuje přes venkov, krajinu, klasickou prvovýrobu a potraviny a končí u vědy, výzkumu a vzdělávání. Anebo lze toto pořadí jakkoliv prohodit a kombinovat, protože veškeré aktivity se prolínají a mají vazbu na život nás všech. Během dne navštívil akci také premiér Andrej Babiš a vicepremiér Karel Havlíček, kteří prošli jednotlivé expozice a věnovali se jak programu, tak návštěvníkům z řad široké veřejnosti. Jestliže bylo účelem akce ukázat, jak široké aktivity resort zemědělství zastřešuje, tak se to jednoznačně povedlo.

Text a foto Ing. Michal Vokřál, CSc.

Tepelný stres drůbeže: v případě přehřátí chovy ochrání pojištění

I v důsledku oteplování klimatu se čeští chovatelé drůbeže stále častěji setkávají se škodami způsobenými přehřátím zvířat. Dochází ke snížení užitkovosti, k nižším přírůstkům, snížení podílu prsní svaloviny a zhoršení kvality masa u brojlerů a k nižší snášce a oslabení skořápky vajec u nosnic. Silné přehřátí pak končí uhynutím zvířat.

Ptáci včetně drůbeže jsou kvůli absenci potních žláz závislí na ochlazování těla zejména odpařováním vodních par při dýchání. Vystavením vysoké teplotě se počet dechů za minutu zvyšuje z klidových 25 až na 200. Při takto vysoké frekvenci dechů dochází k nadměrnému vylučování oxidu uhličitého a nerovnováze pH v organismu, která vede k úhynu. Současně se nadměrně tvoří volné radikály vyvolávající oxidativní stres vedoucí k poškození tkání.

První linií obrany chovatele je držení drůbeže v halách vybavených nuceným větráním o dostatečné kapacitě. Využívány jsou dodatečné chladicí systémy: mlhovače, případně chladicí podložky. Současně je třeba dbát na správný management hejna a udržení ostatních parametrů mikroklimatu, zejména vzdušné vlhkosti. Dále je možné zvířata podpořit krmnými doplňky s obsahem antioxidantů.

Každoroční zkušenosti z pojišťoven ukazují, že ani uvedená opatření nemusí stačit k udržení optimálních podmínek uvnitř haly a dochází k uhynutí chované drůbeže. Vzhledem k vyšší produkci vlastního tepla a současně nižší odolnosti vůči vysoké teplotě při vyšší hmotnosti jsou časté zejména úhyny brojlerových kuřat v závěru výkrmu, vedoucí k obzvlášť bolestným ekonomickým ztrátám pro chovatele.

Pojištění přehřátí drůbeže se vztahuje na situaci, kdy v důsledku vysokých teplot vzduchu ve venkovním prostředí došlo navzdory správně fungující ventilaci k úhynu chovaných zvířat. Základní podmínkou je naměření teploty vzduchu nad 30 °C doložené potvrzením z nejbližší meteorologické stanice ČHMÚ. Pojistit lze kura domácího a krůty. Riziko přehřátí drůbeže patří mezi pojištění podporovaná v rámci Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu (PGRLF). Lze na něj tedy získat podporu až ve výši 50 % prokázané ceny pojistného.

Na českém trhu toto pojištění nabízí Allianz, ČSOB pojišťovna, Generali Česká pojišťovna a Hasičská vzájemná pojišťovna. Jedná se o doplňkové pojištění, jehož sjednání je podmíněno současným pojištěním zvířat na ostatní rizika – nebezpečné nákazy, hromadná infekční onemocnění, proud a otravu a živelní nebezpečí. Obvyklou dobou sjednání pojištění rizika přehřátí je na počátku kalendářního roku. Sjednání je možné i později v průběhu roku, ale již s nutností individuálního jednání s pojišťovnou a za méně výhodných podmínek, např. s vyšší cenovou sazbou nebo s odloženým počátkem platnosti (tzv. čekací doba).

V případě pojistné události je poskytováno plnění za uhynulá zvířata podle informací o jejich počtu a hmotnosti z asanačních lístků a podle ceny za kus či kilogram sjednané v pojistné smlouvě. Podle podmínek jednotlivých pojišťoven mohou být jako součást plnění za škodu hrazeny také náklady na neškodnou likvidaci kadáverů nebo zachraňovací náklady.

Pro zdárné vyřešení pojistné události je stěžejní její včasné nahlášení pojišťovně. Například Hasičská vzájemná pojišťovna jako jednu z podmínek poskytnutí plnění uvádí nahlášení škodní události „bezprostředně po vzniku". Dále je třeba před odvezením kadáverů do asanačního ústavu objednat provedení pitvy, která potvrdí úhyn způsobený přehřátím organismu.

Roční počet tropických dnů s teplotou nad 30 °C dlouhodobě roste. Mezi obdobím od roku 1960 do roku 1990 a obdobím od roku 1991 do roku 2020 byl nárůst více než dvojnásobný. S tím roste i nutnost hledání cest, jak snížit ekonomický dopad na zemědělské hospodaření, včetně vhodně zvoleného pojištění.

Zorientovat se v nabídkách pojištění, v pojistných podmínkách, dotacích a termínech vám rádi pomohou zkušení makléři a specialisté RENOMIA AGRO. Stejně tak si čeští zemědělci dlouhodobě cení i našich zkušeností a znalostí při pomoci s likvidací škod. Spolu s partnerskými společnostmi AgroFortis a Agdata nabízíme nejkomplexnější služby v oboru risk managementu a pojištění na trhu.

Ing. Kateřina Crhová
RENOMIA AGRO

Ptáci včetně drůbeže jsou kvůli absenci potních žláz závislí na ochlazování těla zejména odpařováním vodních par při dýchání.

www.renomiaagro.cz

Nové možnosti pro Váš růst

Obchodní sdělení

RENOMIA AGRO dlouhodobě patří mezi největší odborníky v oblasti řízení zemědělských rizik, pojišťujeme již více než třetinu českých zemědělců. Naše služby neustále zlepšujeme a rozšiřujeme. Díky partnerství s firmami AgroFortis a Agdata vám můžeme pomoci i se zajišťováním dotací a implementací nejmodernějších technologií pro precizní zemědělství. Obraťte se na náš tým specialistů.

RENOMIA AGRO | AGROFORTIS | AGDATA

Pronájem půdy pro OZE: férové partnerství s vlastníky pozemků

Rozvoj obnovitelných zdrojů energie (OZE) přináší do české krajiny nové formy využití pozemků. Vedle technických a legislativních otázek se do popředí dostává i kvalita spolupráce mezi investorem a vlastníky půdy. Praxe ukazuje, že při správném nastavení může jít o dlouhodobě výhodné partnerství pro obě zúčastněné strany.

Pro Skupinu ČEZ je přitom klíčové, aby projekty vznikaly transparentně, s respektem k půdě i krajině a s jasně vymezenými závazky investora vůči vlastníkům a místní komunitě.

Výběr vhodných pozemků

Proces zpravidla začíná odborným vyhodnocením lokality a následným oslovením vlastníků pozemků ze strany investora. Posuzuje se zejména návaznost na distribuční soustavu, soulad s územně-plánovací dokumentací, dopravní dostupnost, krajinný ráz, ochrana přírody, kvalita půdy a reálná možnost dlouhodobé spolupráce s vlastníky.

Přednostně se hledají plochy, které jsou pro vlastníky obtížně využitelné nebo mají omezené jiné využití, například brownfieldy, znehodnocené či technicky zatížené pozemky, plochy navazující na stávající infrastrukturu nebo méně bonitní zemědělská půda. Právě brownfieldy představují ideální variantu, jejich množství je však limitované a nemůže pokrýt veškerou poptávku po plochách vhodných pro obnovitelné zdroje.

V praxi se proto projekty OZE nevyhnou ani využití zemědělské půdy. V takovém případě je důležitým faktorem její kvalita. Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, po novele účinné od 1. července 2024 významně zpřísnil ochranu nejkvalitnější zemědělské půdy a pro samostatné pozemní fotovoltaické elektrárny zásadně omezuje využití půd zařazených do I. a II. třídy ochrany. Současně česká právní úprava připouští zatím méně běžnou formu FVE, tzv. agrovoltaiku, tedy kombinaci zemědělské výroby a výroby elektřiny, pokud jsou splněny zákonné a prováděcí podmínky. To je důležité rozlišovat: cílem není nahrazovat kvalitní zemědělskou produkci, ale hledat taková řešení, která buď využijí méně kvalitní či obtížně obhospodařovatelné plochy, nebo umožní dvojí využití pozemku při zachování zemědělské funkce.

Výhody pro vlastníky půdy

Pro majitele pozemků může přínos z realizace projektu představovat zajímavou příležitost. Vedle dlouhodobého příjmu z nájemného přináší snížení starostí spojených se správou

pozemku, kterou v průběhu projektu zajišťuje investor. Nájemní vztah lze nastavit tak, aby chránil vlastníka i do budoucna – zejména prostřednictvím jasné indexace nájemného, pravidel pro přístup na pozemek, odpovědnosti za škody, pojištění, povinností při údržbě a závazku uvést pozemek po skončení provozu do sjednaného stavu.

Investor se stará o pravidelnou údržbu plochy, včetně sečení a celkové správy území, čímž odpadá potřeba aktivního obhospodařování ze strany vlastníka. Vlastník tak získává jistotu, že pozemek je dlouhodobě udržovaný a smysluplně využitý bez nutnosti dalších investic. V případě Skupiny ČEZ je vhodné zdůraznit také institucionální stabilitu a zkušenost silného energetického partnera, který je schopen nést dlouhodobé technické, provozní i administrativní závazky projektu.

Časté obavy a jejich řešení

Otázky péče o území, dopadů na kvalitu půdy, hospodaření s vodou, biodiverzity, bezpečnosti a krajinného rázu patří mezi nejčastější obavy spojené s výstavbou obnovitelných zdrojů energie. Tyto obavy je třeba řešit otevřeně už ve fázi přípravy projektu, nikoli až v povolovacím řízení.

Zkušenosti z praxe ukazují, že při správném nastavení projektu nedochází k degradaci půdy, jejímž častým projevem je zhoršení schopnosti zadržovat vodu, ztráta biodiverzity a pokles úrodnosti. Území je po celou dobu provozu systematicky spravováno pomocí cíleně zakládané vegetace, konkrétně například výsevem druhově vhodných travních směsí. Porosty jsou následně pravidelně udržovány, u fotovoltaických elektráren například formou mozaikové seče, kdy je část plochy záměrně ponechána neposečená. Takový přístup podporuje přirozené procesy v krajině a napomáhá stabilitě půdního prostředí.

Zásadní je, že se jedná o dočasné využití. Konstrukce fotovoltaických elektráren jsou zpravidla instalovány způsobem s omezeným zásahem do půdy a po ukončení provozu je lze odstranit. Součástí profesionálně připraveného projektu by měl být plán ukončení provozu a rekultivace, včetně pravidel pro demontáž technologie a nakládání s materiály. Pozemek tak lze po skončení projektu vrátit v dobré kondici k dalšímu využití podle priorit vlastníka a platných právních požadavků.

Důležitým aspektem, který Skupina ČEZ zohledňuje, je také citlivé začlenění projektu do okolí a respektování lokálních podmínek. Případné zásahy do vegetace, včetně kácení, probíhají vždy v souladu s legislativou a jsou doplněny kompenzačními opatřeními, např. v podobě výsadby jednotlivých stromů, alejí nebo keřů. Vhodná vegetační clona může současně snížit vizuální dopad projektu, posílit ekologickou stabilitu území a vytvořit přirozený přechod mezi technickou infrastrukturou a okolní krajinou.

Transparentní přístup jako základ

Zásadním faktorem úspěšné spolupráce je důvěra mezi investorem a vlastníkem pozemku. Ta stojí především na srozumitelném vysvětlení všech aspektů projektu a jasně nastavených podmínkách spolupráce. V praxi vlastník pozemku dostane přehledné informace o rozsahu záměru, předpokládaném harmonogramu, délce nájmu, výši a valorizaci nájemného, přístupu na pozemek, daňových a administrativních dopadech, způsobu údržby, odpovědnosti za škodu, pojištění, režimu případného převodu projektu a postupu při ukončení provozu.

Jednou ze složek transparentního postupu investora jsou například vizualizace budoucí podoby projektu, díky kterým je možné překonat obavy z neznámého a lépe si představit začlenění obnovitelných zdrojů v krajině. Vedle vizualizací je vhodné vlastníkům i obci představit také návrh vegetačních úprav, principy hospodaření s dešťovou vodou, předpokládaný dopravní režim během výstavby a kontaktní osobu odpovědnou za komunikaci v průběhu přípravy i provozu.

Součástí přípravy projektu je také komunikace s okolními vlastníky pozemků, zejména tam, kde je jejich souhlas pro realizaci záměru nezbytný. Aktivní a včasná komunikace pomáhá předcházet nedorozuměním a přispívá k hladkému průběhu projektu. Pozitivně je vnímána také možnost individuálního nastavení podmínek, díky kterým se vlastníci nestávají pouze pasivními účastníky, ale mohou se aktivně podílet na podobě využití svého pozemku.

Přínosy pro obec a region

Dobře připravený projekt fotovoltaiky může přinést přínosy i nad rámec vztahu mezi vlastníkem a investorem. Obec může získat stabilního partnera pro dlouhodobou spolupráci, příležitost pro místní dodavatele při přípravě a údržbě areálu a možnost propojit projekt s lokálními environmentálními opatřeními, například výsadbou zeleně, podporou biodiverzity nebo péčí o veřejný prostor. Výroba elektřiny v místě spotřeby současně posiluje energetickou bezpečnost, snižuje závislost na dovozu paliv a přispívá k plnění klimatických a energetických cílů České republiky.

Partnerství, které dává smysl

Základní podmínkou rozvoje obnovitelných zdrojů je souhlas vlastníka pozemku. Pokud je však projekt nastaven jako férové partnerství, nepřináší přínosy pouze jemu, ale i obci a širší veřejnosti. Může tak zajistit stabilní příjem, snížení administrativní i hospodářské zátěže a zároveň podpořit přirozenou funkci krajiny.

V přístupu Skupiny ČEZ je hledání rovnováhy mezi energetickým využitím a zachováním hodnot půdy v české krajině klíčové. Právě na této rovnováze stojí funkční a dlouhodobé partnerství, které má v českém venkovském prostoru své pevné místo. Skupina ČEZ proto může vlastníkům nabídnout kombinaci férových smluvních podmínek, odborné přípravy projektu, odpovědné péče o pozemek a důrazu na komunikaci s místní komunitou. Takový přístup je nejlepším předpokladem pro to, aby rozvoj fotovoltaiky byl vnímán jako praktická příležitost, nikoli jako jednostranný zásah do krajiny.

ČEZ Obnovitelné zdroje, s.r.o.

Zemědělství se mění. Mladým se nabízí moderní technologie

České zemědělství se dlouhodobě potýká s nedostatkem pracovní síly a současně stárnutím pracovníků. Zároveň se ale rychle mění, modernizuje a otevírá nové příležitosti pro mladou generaci.

Nejen na tuto proměnu upozorňuje soutěž Mladý zemědělec, jejímž partnerem je Agrární komora ČR. Finále soutěže se konalo dne 17. června 2026 v Brně, kam se sjelo 34 nejlepších finalistů a finalistek z celé České republiky. Do letošního ročníku se zapojilo celkem 280 škol, což potvrzuje zájem mladé generace o zemědělství. Cílem soutěže je motivovat žáky k zájmu o tento obor a rozvíjet jejich znalosti i praktické dovednosti.

O tom, jak se obor mění a kam směřuje, jsme si povídali s prezidentem komory Janem Doležalem.

Jak byste popsal dnešní zemědělství někomu, kdo ho zná jen zvenčí?
Zemědělství už dnes rozhodně neznamená jen práci na poli nebo ve stáji. Je to moderní obor, kde se pracuje s technologiemi, daty i specializovanými profesemi. Využívají se senzory, satelitní snímky, software nebo robotické dojicí systémy. Farmy dnes fungují jako technologicky řízené provozy, kde se propojuje tradiční práce s moderními postupy.

S tím souvisí i generační obměna, která je v oboru dlouhodobým tématem. Jak vážná situace dnes je?
Průměrný věk farmáře se v EU pohybuje kolem 60 let. Ani u nás to v řadě podniků není jinak. Souvisí to s tím, že mnoho současných farmářů začínalo podnikat po roce 1990 a dnes postupně hledají své nástupce. Neznamená to ale, že by obor neměl budoucnost. Naopak rychle se modernizuje a mění.

Co rozhoduje o tom, zda mladí lidé v zemědělství zůstanou, nebo ho opustí?
Rozhoduje více faktorů. Nejde jen o finanční ohodnocení, ale také o životní styl. Zemědělství je úzce spojené s přírodou a ročním cyklem, což znamená méně volného času zejména v sezóně. Na druhou stranu nabízí smysluplnou práci a stále více i moderní technologie, které obor výrazně posouvají.

Vedle generační obměny se ale stále výrazněji řeší i samotná pracovní síla v oboru. Kde dnes zemědělství nejvíce naráží na nedostatek lidí?
Největší problém je u sezónních prací, například při sklizni ovoce, zeleniny nebo chmele. Tam je potřeba velké množství lidí v krátkém čase. Dlouhodobě ale chybí i kvalifikované profese, jako jsou agronomové, zootechnici a vůbec hlavně pracovníci v živočišné výrobě.

Jak se tato situace projevuje v praxi?
Zemědělské podniky musí práci mnohem pečlivěji plánovat a často se neobejdou bez agenturních nebo zahraničních pracovníků. U sezónních prací je to někdy jediný způsob, jak sklizeň zvládnout včas a v požadované kvalitě.

V souvislosti s tím se mění i struktura pracovní síly. Jak tento vývoj vnímáte?
Zemědělství je dnes mnohem otevřenější než dříve. Vedle domácích pracovníků se více zapojují i zahraniční zaměstnanci, zejména v sezónních činnostech. Zároveň přichází mladší generace, která má blízko k technologiím a pracuje s moderními systémy.

Co by podle vás mohlo změnit vnímání zemědělství u mladé generace?
Klíčová je osvěta už na základních školách. Mnoho dětí dnes netuší, jak moderní zemědělství ve skutečnosti vypadá. Jakmile mají možnost farmy vidět nebo si práci vyzkoušet, často jsou překvapeny, jak technologický a pestrý obor to je.

A jaké zkušenosti u nich nejčastěji rozhodují, že si obor vyberou?
Nejčastěji jde o osobní zkušenost – rodinné zázemí, brigádu nebo praktickou výuku. Důležitý je moment, kdy zjistí, že zemědělství není jen fyzická práce, ale i práce s technikou, daty a odpovědností.

Právě s tímto cílem vznikla soutěž Mladý zemědělec. Jaký má podle vás význam?
Velký. Umožňuje dětem vidět zemědělství v praxi a pochopit, že za potravinami je konkrétní práce lidí. Zároveň pomáhá bourat stereotypy a ukazuje moderní tvář oboru.

Co může soutěž reálně změnit v rozhodování dětí?
Především může v dětech probudit zájem. Když si zemědělství vyzkouší, lépe si představí, co obnáší, a mohou ho vnímat jako jednu z reálných kariérních cest.

Zemědělství se v posledních letech výrazně modernizuje. Co to znamená v praxi?
Dnes se využívají senzory, drony, satelitní data i robotické systémy. Například dojení už často zajišťují automatické dojicí roboty a farmy pracují s daty v reálném čase. Obor se tak posouvá směrem k preciznímu a datově řízenému hospodaření.

Jakou roli v tom může sehrát umělá inteligence?
Umělá inteligence pomůže hlavně s rozhodováním, například při péči o plodiny nebo zvířata. Umožní přesnější hospodaření, úsporu zdrojů a efektivnější řízení výroby.

Zemědělci ale neřeší jen výrobu. S jakými překážkami se potýkají při prodeji?
Hlavním problémem je tlak na cenu. Zemědělci často prodávají za částky, které nepokrývají jejich náklady, zatímco konečná cena v obchodech je výrazně vyšší. Rozdíl mezi oběma částkami si rozeberou další články v rámci dodavatelsko-odběratelské vertikály.

Jaký vliv má na trh dovoz ze zahraničí?
Dovoz vytváří silnou konkurenci, protože obchodní řetězce často volí nejlevnější nabídku, což mnohdy znamená i třetí země, kde tamní výrobci nemusí dodržovat tak vysoké standardy jako my. To ztěžuje situaci domácím producentům, ale zároveň je to motivuje ke zvyšování efektivity a hledání nových forem odbytu.

Když se podíváme na všechny tyto změny, jak vidíte budoucnost českého zemědělství?
Zemědělství bude dál směřovat k vyššímu zapojení technologií, digitalizaci a automatizaci. Poroste význam precizního hospodaření i datového řízení výroby. Zároveň ale zůstane klíčovým odvětvím, protože produkce potravin je základní potřeba společnosti. Velkou výzvou budou klimatické změny i tlak na stabilitu výroby, ale zároveň i příležitosti propojení moderních technologií s tradiční zkušeností. A právě mladá generace může sehrát v této proměně zásadní roli.

Hana Masaříková, deník.cz

Soběstačná
a zdravá
země
Větrné elektrárny Vážnice
Aby naše země byla silná a soběstačná,
aby naše krajina byla rok od roku čistší.
Proto rozvíjíme jaderné a obnovitelné zdroje
a zrychlujeme přechod k bezemisní energetice.
Proto jsme tu s vámi.
Jsme ČEZ. Jsme Čistá Energie Zítřka.
ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTŘKA
www.cez.cz

Bramboráři zahájili novou sezónu seminářem

Ten, kdo se domníval, že pěsitelé brambor zahájili sezónu až oslavou Mezinárodního dne brambor 30. května ve Strakovce, ten se mýlil.

Tradičně uvedený seminář připravil a realizoval 9. června v Přerově nad Labem Český bramborářský svaz, z.s. Bohužel účast samotných pěstitelů brambor byla tentokrát slabá. Omluvou může být po dlouhé době všemi očekávaný déšť, který se z noci protáhl až do ranních hodin. K pěstování brambor v letošním roce se vyslovili všichni ti, kteří sice nejsou jejich přímými pěstiteli, ale od monitorů svých počítačů také pěstování brambor a jejich odbyt ovlivňují.

108 registrovaných odrůd brambor

Pro naše pěstitele jde zcela jistě o dostatečný počet k výběru odrůdy dle podmínek lokality i uplatnění po sklizni na trhu. Každoročně jejich počet kolísá, a to z důvodu, že některé z registru i nabídky vypadnou, ale zase jiné novinky je nahradí. Registrace letos skončily pro odrůdy Karo, Voyager a Valmont. Václav Čermák z odrůdové zkušebny ÚKZÚZ v Přerově nad Labem jako novinky představil odrůdy Baronka a Bivoj (Selekta Pacov, a.s.), Carevna a Sangria (Vesa Velhartice, a.s.).

Smutná čísla jsou realitou

Tak označila Barbora Dobiášová z ÚKZÚZ Praha pokles celkové množitelské plochy brambor v roce 2026. Jde o 1 824 porostů a jejich plocha činí pouhých 2 483,41 ha. V roce 2025 se jednalo o 1 942 porostů. V roce 2026 dvě odrůdy přesáhly plochu množení 100 ha, šlo o Eurostarch (241,81 ha) a Antonia (116,38 ha).

Podpory do odvětví

Zástupce Ministerstva zemědělství Jan Žižka na konkrétních číslech uvedl, jak je sektor pěstování brambor finančně podporován státem. V roce 2025 byly poskytnuty finanční prostředky ve výši 109,32 mil. Kč. Podpora je poskytována i do oblasti propagace brambor. Pro rok 2026 byly schváleny projekty Českého bramborářského svazu s názvem „Konzumní brambory v režimu integrované produkce" s podporou ve výši 272 722 Kč a poradenského svazu („Bramborářský kroužek") s názvem „Propagace konkurenceschopné a trvale udržitelné produkce brambor prostřednictvím odborných vzdělávacích aktivit poradenské činnosti včetně moderních postupů požívání přípravků na ochranu rostlin" s výší podpory 169 486 Kč.

To, že v České republice hlavně v předjaří chybí dostatečná a kvalitní skladovací kapacita, vědí velmi dobře všechny zde působící zahraniční supermarkety. Proto již od roku 2020 dovoz brambor do České republiky za období leden až březen každoročně činí zhruba 55–60 000 t brambor.

Výhled do dalšího období

Podle předpokladů Českého bramborářského svazu, které prezentovala Zuzana Lukášová, se v ČR v roce 2026 předpokládá pokles produkčních ploch konzumních brambor a zřejmě i množitelských ploch sadby o 10 %. Plocha škrobárenských brambor zřejmě zůstane stejná nebo dojde i k mírnému nárustu. Současné zásoby konzumních brambor byly v EU k 1. 5. 2026 výrazně vyšší, než tomu bylo před rokem. I z toho lze usuzovat, že konzumní brambory ze sklizně 2025 budou i na našem trhu až do letních měsíců a mohou výrazněji ovlivnit startovací ceny raných brambor. Státy jako Španělsko, Portugalsko a Itálie snížily plochy a nabídka raných brambor z těchto států bude i pro náš trh omezená. Přibližně ke stejné redukci produkčních ploch dojde v hlavních bramborářských zemích EU a zároveň dojde k zpřísnění smluv s pěstiteli brambor pro zpracování na hranolky.

Všichni pěstitelé brambor zcela jistě ocení, pokud se podaří zahájit diskuse o znovuzařazení konzumních brambor do citlivých komodit. Zcela jistě vítají i iniciativu Ministerstva zemědělství ohledně krátkých dodavatelských řetězců a regionálních potravin.

Ing. Michal Vokřál, CSc.

Rostlinolékařství jako obor budoucnosti: Jubilejní desátý ročník soutěže zná své vítěze

V reprezentativních prostorách Ministerstva zemědělství byly 9. června 2026 slavnostně vyhlášeny výsledky jubilejního 10. ročníku celostátní soutěže Rostlinolékařství – obor budoucnosti.

Tato významná iniciativa dlouhodobě podněcuje zájem středoškolských studentů o ochranu rostlin, moderní zemědělské technologie a udržitelné zemědělství. Soutěž již celou dekádu úspěšně organizuje Česká společnost rostlinolékařská a asociace CropLife je hrdá, že jako aktivní člen této společnosti může stát pevně po jejím boku při realizaci, organizaci a strategickém rozvoji celého tohoto projektu.

Pro CropLife představuje tato soutěž zásadní platformu pro vyhledávání a podporu nadějných mladých talentů z celé České republiky. Každým rokem v rámci přípravy a organizace soutěže úspěšně navazujeme na úzkou spolupráci s Českou zemědělskou univerzitou v Praze (ČZU). Část nejlepších vítězů získává od naší asociace neocenitelnou odměnu v podobě čtyřdenního studijního pobytu v rámci programu „Vědcem na vlastní kůži". Zde si mohou na akademické půdě vyzkoušet špičkovou laboratorní techniku a reálnou badatelskou práci pod vedením předních odborníků. Jsme nesmírně rádi, že již několik nadaných studentů, kteří tento intenzivní vědecký projekt absolvovali, se následně po úspěšném ukončení střední školy rozhodlo pokračovat ve svém odborném růstu a dál studovat právě na ČZU. To jasně potvrzuje, že naše společná snaha a investovaná energie mají hluboký smysl.

Pro vítěze všech tří soutěžních kategorií a jejich obětavé učitele se navíc každoročně snažíme připravit atraktivní a inspirativní krátký studijní pobyt. Jeho hlavním cílem je ukázat nesmírně široké možnosti budoucího uplatnění všem, kteří se rozhodnou rostlinolékařství v budoucnu dále studovat. Tento moderní obor totiž už dávno překročil hranice běžných lokálních témat.

„Při jedné z diskusí mi studenti sami řekli, že zemědělství je vlastně odjakživa tím největším mírotvorným prvkem lidstva, který rozhodoval o rozkvětu i pádu celých civilizací. Fascinovalo mě, jak jasně to tito mladí lidé vidí. I proto se jim v posledních letech snažíme ukázat význam rostlinolékařství nejen u nás za humny, ale i v globálním měřítku. Ostatně, ten obrovský celosvětový přesah jsme pak společně měli možnost zažít," vysvětluji hlubší filozofii našeho zapojení do projektu.

Díky této systematické podpoře se mladým talentům otevírají dveře do významných mezinárodních institucí. V roce 2024 tak vítězové navštívili sídlo Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO) v Římě, kde detailně poznali činnost Mezinárodní úmluvy na ochranu rostlin (IPPC). V listopadu 2025 je studijní cesta zavedla přímo do srdce Evropského parlamentu v Bruselu, kde živě diskutovali s předsedkyní výboru AGRI Veronikou Vrecionovou o evropské legislativě. Letošní nejlepší řešitelé se pak mohou těšit na exkurzi do Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) v italské Parmě. Tuto nadcházející návštěvu připravujeme v úzké spolupráci a za významné podpory Ministerstva zemědělství, čehož si nesmírně vážíme.

Desetiletá historie projektu jasně dokazuje, že české zemědělství má obrovský potenciál a skvělé, motivované pokračovatele, kteří jsou plně připraveni rozvíjet moderní vědu, inovace a bezpečné potraviny pro celou naši společnost. A protože budoucnost nečeká, pomyslnou štafetu už přebírá další ročník. Témata pro nadcházející 11. ročník soutěže byla čerstvě vyhlášena a zájemci je již nyní najdou na webových stránkách rostlinolekari.cz. Už teď se moc těšíme na nové nápady a věříme, že i příští rok bude plný skvělých, inspirativních prací od mladých lidí, kteří chtějí měnit svět ochrany rostlin k lepšímu.

Miluše Dvořáková
CropLife Česká republika

Sledujte nás také, ať víte první, co zaznělo na Facebooku Agrární komory ČR

Pozor na falšovaný med

Dovoz levného a falšovaného medu ze zahraničí doslova drtí české včelařství. Výsledkem je pád naší soběstačnosti. Zatímco ještě před 15 lety dokázala produkce českého medu kompletně pokrýt domácí spotřebu a naši včelaři vyváželi přebytky do zahraničí, v roce 2024 už zvládli pokrýt jen 67 % tuzemské spotřeby. Dlouhodobě upozorňujeme, že je potřeba si na levné a nekvalitní padělky medu posvítit. Pokud pochybné dovozy nezastavíme, riskujeme postupnou likvidaci českých chovatelů a zánik včelstev. Další úbytek českého medu by byl fatální nejen pro naše zemědělství, ale v ohrožení by bylo i opylení plodin a přirozená biodiverzita české krajiny.

24. června 2026

Letošní sklizeň začala

Sice je to zatím jen takový rozjezd, ale na jižní Moravě už kombajny vyrazily do polí. Sklizeň začíná tradičně ozimým ječmenem. Hlavní vlna nás teprve čeká, ale nejvýznamnější období zemědělského roku je oficiálně tu.

23. června 2026

Probíhají samosběry ovoce a zeleniny

Sezóna samosběrů je v plném proudu! Například na polích u Velkých Bílovic na jižní Moravě bylo o víkendu kvůli česneku rušno už od 7 hodin ráno. Cena za kilogram, a to i s natí, zůstala letos stejná jako minulou sezónu, tedy 90 Kč. Lidé tak oproti běžným cenám v supermarketech ušetří zhruba polovinu. Samosběr je zkrátka ideální způsob, jak získat maximální čerstvost a kvalitu za zlomek ceny.

22. června 2026

Využití místní produkce

Je skvělé podílet se na úspěšném projektu Jihočeské tržiště. Děkujeme kolegům z Regionální agrární komory Jihočeského kraje, kteří společně s Jihočeským krajem pomáhají školním jídelnám získávat čerstvé regionální produkty a biopotraviny. Tento systém aktuálně využívá 50 školních jídelen, přičemž 29 z nich zřizuje kraj. Celá síť se úspěšně rozrůstá, což dokazuje i meziroční nárůst počtu regionálních dodavatelů ze 74 na aktuálních 85 partnerů. Je to úžasný výsledek, který potvrzuje, že projekt má smysl. Dáváme palec nahoru!

18. červen 2026

Zase klamou zákazníky

Pamatujete si ještě na absurdní situaci, kdy jeden nejmenovaný obchodní řetězec s naprostým klidem nabízel v lednu čerstvé slovenské třešně? Člověk by si myslel, že po takovém fiasku si manažeři dají trochu pozor, jenže se evidentně rozhodli posunout přírodní zákonitosti ještě dál. Aktuálně totiž další obchodní řetězec láká zákazníky na „novou sklizeň" cibule z Česka. Jenže má to háček. Cibule se u nás sklízí až za několik týdnů. Zde už opravdu nejde o překlep, ale o naprosto očividné a zřejmě i záměrné klamání spotřebitele, které si doslova koleduje o pokutu. Řetězec zkrátka předběhl dobu i realitu a bezostyšně zkouší, co všechno mu u zákazníků projde.

2. června 2026

FOTOREPORTÁŽ:

Oslavy 60 let výro í st tního podniku Povodí Oh e

- Ž

Ž

Nechranice jsou p tou nejv t í p ehradou v R s nejdel í sypanou hr zí

Pat í do Povodí Oh e, kter pe uje celkem o 24 p ehrad

Oslav se ú astnil i editel HMU Mark Rieder a hejtman Ústeck ho kraje Richard Brabec

Ú astníci se mohli sezn mit tak s historií p ehrady Nechranice

S inností Povodí Oh e sezn mil hosty gener ln editel Jan Svejkovský

Z jemci se mohli po p ehrad projet na motorových lunech

Redakce Agrobase

Predsedom SPPK je Jozef Šumichrast

Predsedom Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory je Jozef Šumichrast. Rozhodli o tom delegáti 39. valného zhromaždenia Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory, ktoré sa 28. mája 2026 uskutočnilo v Nitre. Jozef Šumichrast získal poverenie viesť najväčšiu agropotravinársku samosprávu na Slovensku až do najbližšieho valného zhromaždenia.

Predseda Komory Jozef Šumichrast vo svojom vystúpení zdôraznil, že slovenské poľnohospodárstvo a potravinárstvo potrebuje stabilitu, odborný dialóg so štátom a jasné riešenia pre obdobie rastúcich ekonomických, klimatických a spoločenských tlakov. Komora chce byť aj naďalej silným partnerom pri obhajobe domácich výrobcov potravín, pestovateľov, chovateľov a potravinárov a zároveň aktívne vstupovať do rozhodnutí, ktoré ovplyvňujú budúcnosť slovenského vidieka a výrobu slovenských potravín.

Za priority nasledujúceho obdobia označil Jozef Šumichrast riešenie mliečnej krízy, boj so suchom, prípravu budúcoročného štátneho rozpočtu a aktívne zapojenie agropotravinárstva do kľúčových strategických dokumentov Slovenska do roku 2040 vrátane Národného a regionálneho partnerského plánu. Komora chce zároveň presadzovať také nastavenie nových pravidiel Spoločnej poľnohospodárskej politiky a investičných výziev, ktoré zabezpečia modernizáciu výroby, vyššiu konkurencieschopnosť sektora a dlhodobú stabilitu slovenského poľnohospodárstva a potravinárstva.

Investície do poľnohospodárskych a potravinárskych podnikov, závlah a technologického rozvoja označil za nevyhnutný predpoklad ďalšieho impulzu celého sektora. Dôležitou témou ostáva aj generačná obmena v sektore a udržanie života na vidieku. Slovenské poľnohospodárstvo podľa SPPK potrebuje dlhodobú víziu, ktorá bude založená na produkcii kvalitných domácich potravín, ochrane pôdy, vody a krajiny a zároveň na ekonomickej udržateľnosti podnikov.

„Komora musí zostať silným a rešpektovaným hlasom slovenského agropotravinárstva. Našou úlohou je spájať sektor, prinášať odborné riešenia a presadzovať podmienky, ktoré zabezpečia stabilnú budúcnosť slovenských poľnohospodárov a potravinárov," uviedol po zvolení Jozef Šumichrast.

Delegáti valného zhromaždenia sa zároveň zhodli, že slovenský agropotravinársky sektor potrebuje predvídateľné prostredie, silnejšie postavenie domácich producentov, menej byrokracie a dlhodobé systémové opatrenia, ktoré zvýšia odolnosť sektora voči ekonomickým aj klimatickým výzvam.

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora bude aj v najbližšom období aktívnou nielen na domácej scény, ale aj v zahraničí. Spoločne s Agrárnou komorou ČR či ako člen európskej organizácie COPA COGECA sa bude snažiť ovplyvniť podmienky na výrobu európskych potravín aj pri rokovaní v Bruseli – či už so zástupcami Európskeho parlamentu alebo Európskej komisie.

Jozef Šumichrast je dlhodobo aktívny v štruktúrach Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory. V minulosti pôsobil na pozícii riaditeľa Regionálnej poľnohospodárskej a potravinárskej komory Trnava. V súčasnosti okrem predsedu SPPK vykonáva funkciu predsedu Regionálnej poľnohospodárskej a potravinárskej komory Bratislava a zároveň je aj predsedom Zemiakarského a zeleninárskeho zväzu Slovenskej republiky.

Jana Holéciová
hovorkyňa SPPK

10 let změn v zemědělství. Co se za tu dobu skutečně proměnilo?

AGDATA letos slaví 10 let. Kulaté výročí je pro nás příležitostí zastavit se a podívat se nejen na vlastní cestu, ale především na to, jak výrazně se za poslední dekádu proměnilo celé české zemědělství.

Když jsme v roce 2016 začínali, digitalizace v Česku byla spíše jen hezkým doplňkem než standardem. Precizní zemědělství si teprve hledalo své místo a mnoho procesů fungovalo především na zkušenostech s tužkou v ruce.

Dnes už je situace jiná a zemědělství za posledních deset let prošlo výraznou technologickou proměnou. To, co bylo ještě před několika lety považováno za inovaci, se dnes stává běžnou součástí každodenního fungování moderních podniků. Vedle tradičního know-how získávají stále větší význam data, automatizace a schopnost efektivně pracovat se získanými informacemi napříč celým podnikem.

Z farmáře manažerem celé farmy

Zemědělství dávno neznamená jen zasít, pohnojit a sklidit. Moderní zemědělec řeší denně mnohem širší spektrum činností. Vedle agronomických rozhodnutí musí zvládat ekonomiku podniku, legislativní požadavky, dotační podmínky, klimatické výzvy, správu a údržbu techniky, funkční HR a stále rostoucí administrativní nároky.

A právě to výrazně mění požadavky na technologie, které zemědělské podniky využívají každý den. Jejich úkolem totiž není přidělávat další práci, ale šetřit to nejcennější, co v zemědělství máme – čas.

Samostatné technologie už pomalu nestačí

S tím, jak rostou povinnosti zemědělských podniků, roste i množství nástrojů, které při své práci využívají. Moderní podniky ale nehledají jen další samostatný software. Hledají partnera, který všechny dílčí části farmy zvládne efektivně propojit do jednoho celku. Budoucnost tak patří platformám, které dokážou propojit a řídit celý podnik komplexně. Od pole po kancelář.

Vedle agronomických evidencí podniky očekávají také efektivní správu půdy a nemovitostí, telematiku, digitální docházku, precizní zemědělství, senzoriku, meteostanice, laboratorní rozbory půd, odborné poradenství, integrace s dalšími systémy nebo rychlé přístupy k důležitým obchodním a provozním informacím.

Právě touto cestou se vydala i AGDATA. Ne proto, abychom vytvořili co nejširší portfolio produktů, ale proto, že dnešní zemědělství už nelze efektivně řídit po jednotlivých částech. Posledních deset let nás totiž naučilo jednu důležitou věc, a to naslouchat lidem, kteří zemědělstvím každý den žijí. Jsou to právě jejich potřeby, zkušenosti a každodenní praxe, které dlouhodobě určují směr, jakým se AGDATA vyvíjí.

Data, která dávají smysl

Za deset let se AGDATA z původní myšlenky, která vznikla na rodinné farmě, posunula k platformě, kterou dnes využívá více než 1 000 farem, 12 000 uživatelů a která pomáhá hospodařit na více než 3 milionech hektarů půdy v 7 zemích.

Tyto hodnoty ale nevnímáme jen jako čísla do firemní prezentace. Vnímáme je především jako důkaz důvěry, kterou nám zemědělské podniky dlouhodobě dávají, a zároveň jako potvrzení, že cesta propojeného a datově řízeného zemědělství dává smysl. Moderní zemědělství ale nikdy nemůže stát pouze na automatizaci, technologiích a datech. Je stále především o lidech, kteří mu každý den věnují svůj čas, zkušenosti a energii.

Děkujeme všem, kteří nám už deset let otevírají dveře svých farem, sdílejí s námi své zkušenosti, potřeby i každodenní výzvy. Právě díky této důvěře můžeme společně hledat cesty, jak dělat zemědělství jednodušeji, efektivněji a s respektem k půdě i lidem.

Tým Agadata

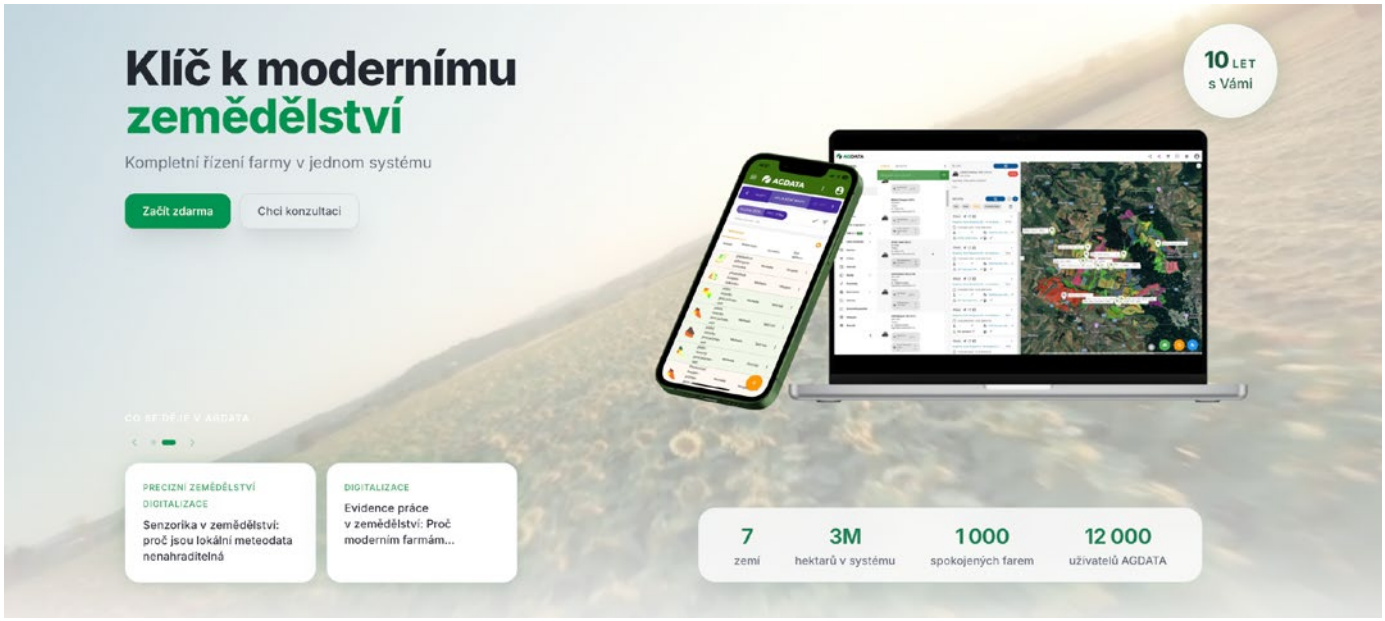

Země živitelka
České Budějovice

Najdete nás v
pavilonu Z
a na venkovních plochách
214 a 215
společně s Agrotec.

Poznejte
Agátu

První AI pro moderní zemědělství

Konference:
Nová éra zemědělství s AI

25.8.2026
od 10:00

Pavilon Z
Sál D

AGDATA

agdata.ag

Další nevyužitá přihrávka?

V květnovém čísle časopisu Agrobase v odstavci mého článku s názvem „Nevyužitá přihrávka“ jsem kritizoval pasivní postoj naší vlády k nebezpečí zkažených potravin na lodích v kterémkoli z možných průplavů a story s Hormuzským průlivem jako nevyužitou příležitost k odstoupení od smlouvy s Mercosurem.

Tehdy jsem netušil, že se tak brzy dostaví ještě výhodnější, téměř gólová přihrávka. Jde totiž o snadno opakovatelný, ale současně i nebezpečný případ. Všechny fyzické a právnické osoby zabývající se prodejem a distribucí přípravků na ochranu rostlin obdrželi koncem května od Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (dále jen „ÚKZÚZ“) dopis s níže uvedeným textem. Konkrétně se zde jedná o herbicid Quick 5 EC s vyžitím hlavně v cukrovce a ozimé řepce proti trávovitý plevelům.

ÚKZUZ jako správní úřad podle § 72 odst. 1 písm. e) zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), tímto nařizuje podle § 76 odst. 2 písm. d) bod 1 zákona a v souladu s § 76 odst. 1 písm. f) zákona všem fyzickým a právnickým osobám zákaz uvádění na trh a používání přípravku na ochranu rostlin pod obchodním názvem Quick 5 EC označeného číslem šarže A2401510, datem výroby 20/12/2024 a číslem povolení 4814-0.

Kde se objevil problém

ÚKZÚZ na základě výsledků laboratorních analýz zjistil, že předmětná šarže přípravku Quick 5 EC nesplňuje kritéria, která jsou součástí podkladové dokumentace pro vydání rozhodnutí o povolení přípravku Quick 5 EC č. j. UKZUZ 148065/2024 ze dne 3. 9. 2024. Laboratorní analýzy ÚKZÚZ prokázaly, že předmětná šarže přípravku obsahuje rozpouštědlo Solvesso 150 ND a rozpouštědlo Solvesso 200 ND, které nejsou deklarovány ve složení přípravku dodaném v rámci řízení o povolení přípravku. Dále zjistily, že obsah rozpouštědla Solvesso 100 neodpovídá povolenému složení přípravku Quick 5 EC a že předmětná šarže přípravku obsahuje nečistotu naftalen, jejíž naměřená hodnota překračuje limit. Vzhledem k výše uvedenému je zřejmé, že se nejedná o přípravek, který byl v procesu rozhodování pro udělení povolení podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ze dne 21. října 2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a o zrušení směrnic Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS, v platném znění, správním úřadem posouzen a následně povolen k uvádění na trh a používání, a tudíž představuje předmětná šarže přípravku Quick 5 EC ve smyslu § 31 odst. 7 zákona vážné nebezpečí a jedná se o přípravek nepovolený.

Za porušení povinností stanovených tímto nařízením může ÚKZÚZ uložit pokutu právnickým osobám nebo podnikajícím fyzickým osobám podle § 79h odst. 1 písm. b) zákona v návaznosti na § 79 h odst. 2 zákona až do výše šesti miliónů korun.

Nařízení ÚKZÚZ o mimořádných rostlinolékařských opatřeních v souladu s ustanovením § 4 odst. 2 zákona č. 35/2021 Sb., o Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů, nabývá na významu s ohledem na to, že předmětná šarže přípravku Quick 5 EC představuje vážné nebezpečí spočívající v ohrožení života, zdraví a životního prostředí, platnosti a účinnosti dnem jeho vyhlášení ve Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů.

Indická agrochemická firma Sharda
Tato společnost není ve světě výroby, distribuce a registrací žádný bezvýznamný drobeček. Od začátku své existence v roce 1987 se firma soustředila na generické aktivní látky používané v přípravcích na ochranu rostlin. Sídlo firmy se nachází v Bombaji v Indii a její pobočky a zástupci pracují v 80 zemích světa. V České republice má toho času registrováno cca 50 přípravků na ochranu rostlin. Stručně řečeno, na českém trhu není Sharda žádným nováčkem. Zná velice dobře zdejší legislativu a zákazníci vědí, že jakmile konkurence přijde na trh s nějakou novinkou, Sharda se vždy pokouší konkurenci s daným přípravkem minimálně dohnat. Otázkou zůstává, zda se tak děje fér, nebo nefér. Právě nově zakázaný přípravek Quick 5 EC dokládá, že zcela jistě v zájmu zlevnění jeho finální formulace postupovala Sharda nefér.

Kolik takových postupů bude?
To dnes nikdo neví, nikdo neumí odhadnout, co se za pár let stane s klimatem. Tím pádem nikdo nemůže dát ruku „do ohně", jaké budou naše chutě, čemu dáme do budoucna přednost, zda budeme konzumovat pouze průmyslově vyrobené burgery, pít nápoje chlazené, ochucené, alko či nealko a kde a jak je budeme konzumovat.

Kdo to bude hlídat?
S našimi nároky na bezpečnost potravin nebo nápojů je třeba se ptát, kolik budeme muset mít inspektorů pro odběr vzorků potravin a jak se bude srovnávat EU legislativa s legislativou Mercosuru? Nebude přeci jenom finančně a samozřejmě i s ohledem na dostupnost lepší zapomenout na Mercosur a většinu základních potravin si zajistit vlastním zemědělstvím? Samozřejmě banány, mořské ryby i pomeranče budeme i nadále muset dovážet. Ale to všechno ostatní zcela jistě zvládneme sami, ve vyšší kvalitě a nižší ceně.

Češi jsou zbytečně skromní, ale na druhou stranu i zvídaví a pracovití! Vždyť čeští vynálezci dali světu mnoho původních originálů. Vzpomeňme české nápady, které již dříve dobyly svět, například kontaktní čočky, české pivo, mucholapka, puk, kostka cukru, semtex, tramvaj aj. Česká vynalézavost se prosadila v zemědělství, domácnostech i na bojištích. Je ale třeba, aby si to uvědomili včas hlavně politici. Zemědělství není automobilka, kde se výroba na pásu přehodí z týdne na týden. Jíst se musí vždy a všude, a proto je nejlepší zajistit si českou potravinovou samostatnost. Třeba tak, jak o to usiluje současná vláda. Tedy soběstačností už od úrovně regionů. I k tomu ale je třeba využít každou nahrávku.

Text a foto Ing. Michal Vokřál, CSc.

Motivace a bariéry podniků pro účast v šetření FSDN

Začátkem roku 2026 proběhl online dotazníkový průzkum Kontaktního pracoviště FADN ČR, jehož cílem bylo zjistit motivace a překážky pro účast zemědělských podniků v pravidelném šetření FADN/FSDN.

ÚZEI ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY A INFORMACÍ

FADN ZEMĚDĚLSKÁ ÚČETNÍ DATOVÁ SÍŤ KONTAKTNÍ PRACOVIŠTĚ FADN CZ

Šetření FADN (Farm Accountancy Data Network) prochází velkou změnou. Stávající dotazník se od letošního roku bude postupně rozšiřovat o proměnné nejen ekonomického, ale i environmentálního a sociálního charakteru. Rozšiřování dotazníku bude probíhat postupně po dobu tří let, což, jak doufáme, přispěje ke snížení náročnosti této změny. Od roku 2026 tedy probíhá již šetření FSDN (Farm Sustainability Data Network), v němž se získávají data za rok 2025. Do dotazníkového online průzkumu se zapojily jak podniky, které se šetření FADN/FSDN pravidelně účastní, tak podniky, které se neúčastní. Zjištění motivací a překážek u obou skupin podniků je velmi cenným podkladem pro analýzu, která by měla přispět ke zlepšení podmínek v šetření FSDN. I díky podpoře Agrární komory se dotazníkového průzkumu zúčastnilo celkem 190 respondentů. Všem velice děkujeme.

Struktura podniků v online průzkumu

Do dotazníkového průzkumu se zapojily podniky všech výrobních zaměření, s rozdílnou výměrou obhospodařované půdy i ze všech krajů ČR. Celkem 54 % z nich byly podniky, které se již účastní šetření FADN/FSDN, zbývajících 46 % byly podniky, které se šetření neúčastní. Podniky konvenčního zemědělství představovaly 70 % z celkového počtu respondentů, podniky ekologického zemědělství 25 % a k regenerativnímu zemědělství se hlásilo 5 % podniků. Z výrobních zaměření byly nejčastěji zastoupeny podniky specializované na smíšenou výrobu (38 %), dále chov skotu a zvířat zkrmujících objemnou píci (23 %), polní výrobu (21 %) a produkci mléka (13 %).

Z pohledu třídění podle velikosti obhospodařované zemědělské půdy se nejvíce zapojily podniky s výměrou 51–500 ha (40 %), následovaly podniky s výměrou nad 1 000 ha (24 %) a 5–50 ha (22 %). Podniky s výměrou do 5 ha tvořily pouze 3 % všech respondentů. Téměř pětina podniků hospodaří v Královéhradeckém kraji (19 %). Vysokou účast vykázaly také podniky z Vysočiny (12 %) a Středočeského kraje (11 %), následované podniky z Jihomoravského kraje (9 %), Jihočeského a Plzeňského kraje (po 8 %) a Olomouckého a Pardubického kraje (po 7 %). Podíl ostatních krajů byl do 5 %.

Motivace k účasti v šetření FSDN

Nejsilnější motivací podniků, které se účastní šetření FSDN, je podle získaných odpovědí snaha o poskytnutí dat, která vypovídají o reálné situaci na českých farmách i v zemědělství jakožto celku, společně s přesvědčením, že touto cestou mohou přispět k rozhodování při utváření zemědělské politiky. Důležité je pro ně i dostatečné zastoupení podniků jejich specializace v šetření. Každé výrobní zaměření má svá specifika, a proto je důležité, aby bylo ve výběrovém souboru zastoupeno reprezentativním podílem. Často zmíněnými motivacemi byly i dlouhodobá spolupráce s Kontaktním pracovištěm FADN ČR, dobré vztahy s tazatelem nebo získaná finanční odměna.

Pro podniky, které se šetření neúčastní, by nejčastější motivací bylo poskytnout data podniku své specializace a tím zvýšit vypovídací schopnost jejího zastoupení v šetření. Jako důležité byly zmiňovány: zpětná vazba, vyšší informovanost o šetření, nižší množství vyplňovaných dat nebo možnost získání doplňkových služeb (např. poradenství, účetní software, snazší přístup k některým typům dotací nebo půjček apod.). Často byly zmíněny také možnosti finanční odměny nebo podílet se na rozhodování při utváření zemědělské politiky.

Bariéry účasti v šetření

Největší překážkou pro podniky, které se neúčastní šetření FSDN, je nedostatek informací o šetření, jeho funkci a výstupech (41 % odpovědí). Pokud odhlédneme od této bariéry, pak jsou další překážky účasti v šetření velmi podobné pro obě skupiny podniků (viz graf). Vysoká náročnost přípravy podkladů pro dotazník a nedostatečná personální nebo časová kapacita podniku jsou zcela dominantními důvody. Náročnosti přípravy podkladů jsme si vědomi a intenzivně pracujeme na snižování zátěže pro podniky i naše tazatele. Snažíme se co nejvíce dat získávat z jiných zdrojů, abychom se na ně nemuseli dotazovat našich spolupracujících podniků.

Zapojením se do šetření získají podniky řadu cenných informací a možností porovnání.

Pro podniky, které se již šetření účastní, by byly důvodem ukončit spolupráci také příliš nízká finanční odměna nebo pocit, že nemají z toho všeho žádný užitek. Pro podniky, které se šetření neúčastní, by mohly představovat významnou překážku vývoj zemědělské politiky, pokud by dotazník obsahoval údaje podniku, které považují za vysoce citlivé, a špatné načasování sběru dat (v průběhu vegetačního období, kdy jsou podniky vytíženy prací v rostlinné výrobě). Pozitivním zjištěním je, že pouze 4 % podniků, které se již šetření účastní, zvolilo variantu bariéry s výskytem citlivých údajů.

Z pohledu velikosti podniku podle výměry zemědělské půdy

Podniky v průzkumu se s ohledem na velikost obhospodařované půdy identifikovaly do pěti skupin: do 5 ha, 5–50 ha, 51–500 ha, 501–1 000 ha a nad 1 000 ha. Nejdůležitější motivace, které se objevují napříč všemi zkoumanými skupinami, jsou snaha zobrazení reálné situace v zemědělství nebo zastoupení svého výrobního zaměření.

Podniky, které se účastní šetření FSDN a hospodaří na výměře nad 500 ha, resp. nad 1 000 ha, často uvedly jako motivaci k dalšímu pokračování dlouhodobou spolupráci a dobré vztahy s tazatelem nebo pracovištěm FADN ČR. Role tazatele je při sběru dat naprosto klíčová. Je nejen dodavatelem dat od zapojených farem, ale i jejich zpracovatelem pro potřeby dotazníku. Podnikům, které spolupracují s Kontaktním pracovištěm FADN ČR přímo, jsou zase k dispozici naši ochotní a komunikativní pracovníci FADN ČR v Ústavu zemědělské ekonomiky a informací. Finanční odměna je pozitivní motivací nejčastěji u podniků s výměrou 51–500 ha.

Motivace podniků, které se zatím šetření neúčastní, jsou: zvýšení reprezentativnosti svého výrobního zaměření, poskytnutí zpětné

Bariéry účasti v šetření FSDN (podíl v %)

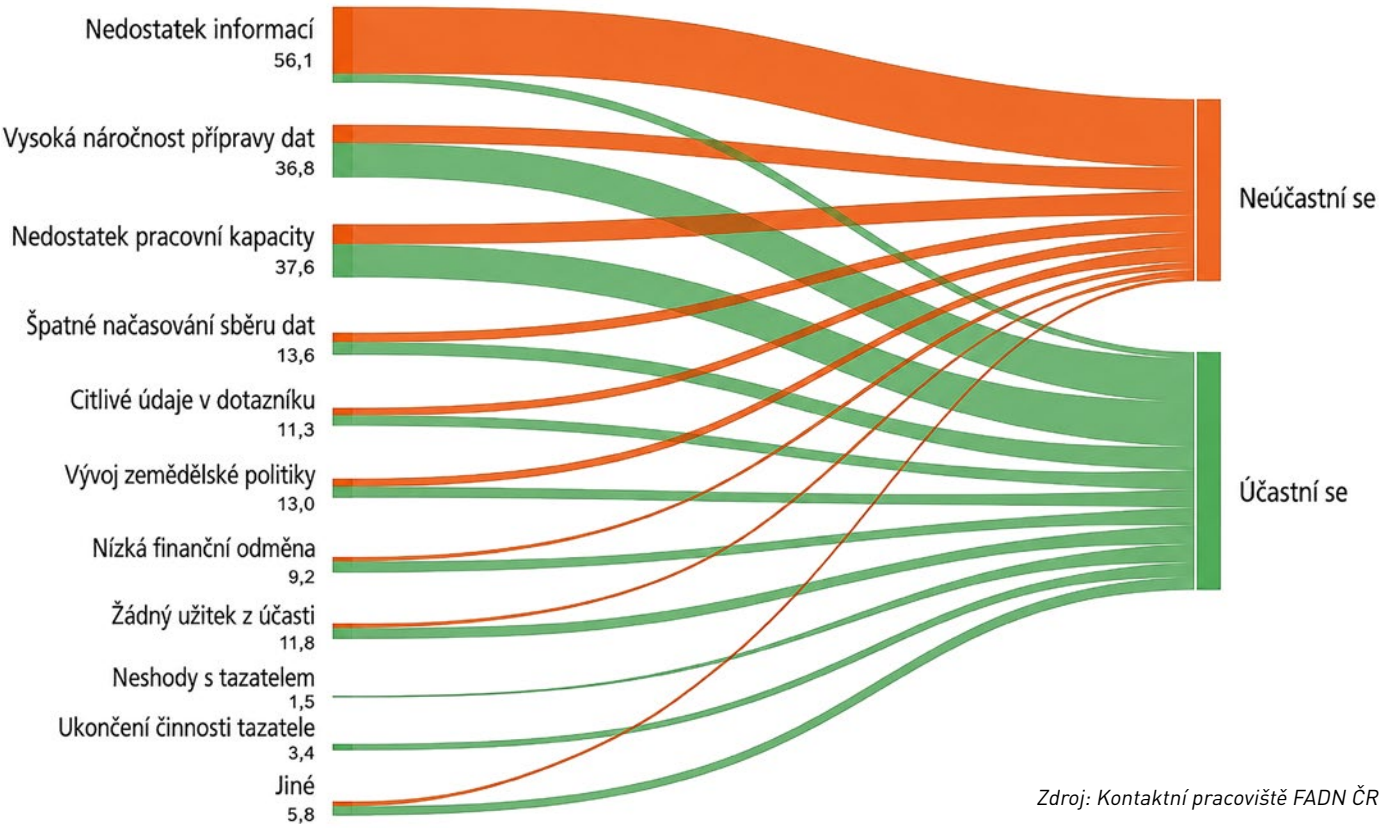

Zdroj: Kontaktní pracoviště FADN ČR

vazby nebo doplňkových služeb, snížení počtu vyplňovaných dat nebo zvýšení informovanosti. Tyto druhy motivací jsou konzistentní ve všech skupinách podle výměry obhospodařované plochy. Podniky s výměrou 501–1 000 ha vyzdvihly také možnost přispět k utváření zemědělské politiky.

Nedostatek pracovní kapacity nebo vysoká náročnost přípravy dat jsou vnímány jako možné bariéry u podniků všech velikostí, ať už se šetření účastní, nebo ne. Stejně tak nedostatek informací u podniků, které s Kontaktním pracovištěm FADN ČR zatím nespolupracují.

Také některé další bariéry jsou shodné pro obě skupiny podniků (účastnící se i neúčastnící se šetření). Podniky s výměrou 501–1 000 ha uvedly jako možnou překážku účasti v šetření výskyt citlivých údajů v dotazníku nebo nízkou finanční odměnu. Pro podniky, které obhospodařují více než 1 000 ha, by bylo problematické, pokud by nevnímaly žádný užitek z účasti v šetření.

Podniky s výměrou 51–500 ha účastnící se šetření zvolily jako možnou bariéru často i načasování šetření v době vegetace a polních prací. Podobnou překážku vnímají i podniky nad 1 000 ha, které se dosud šetření neúčastnily. Časový harmonogram šetření je však daný a, bohužel, jej není možné přesunout do jiného období v průběhu roku. Je dané administrativními úkony na začátku roku a také skutečností, že se vyplňují data za uzavřený předchozí kalendářní rok, a to včetně uzavřeného účetnictví po odevzdání účetní závěrky (důležité především u podniků právnických osob).

Nepříznivý vývoj zemědělské politiky by představoval bariéru zapojit se do šetření především pro podniky s výměrou 5–50 ha a 501–1 000 ha.

Závěr a poděkování

Společnými tématy motivací podniků, které se již účastní šetření FSDN, jsou snaha o poskytnutí dat pro utváření zemědělské politiky, reálného obrazu v zemědělství a zvýšení reprezentativnosti podniků své specializace. Podniky zdůraznily také význam skutečné situace na českých farmách a faktor dlouhodobé spolupráce. Pro některé podniky je důležitá i finanční odměna za poskytnutí dat a energii, kterou věnovaly jejich přípravě.

Obecně se podniky shodují, že největší překážku pro jejich další účast v šetření by představovala vysoká náročnost přípravy dat a nedostatek pracovní kapacity v podniku.

Pro podniky, které se šetření FSDN dosud neúčastní, by mohlo být motivací snaha o zvýšení reprezentativnosti farem jejich specializace, poskytnutí zpětné vazby nebo jiných doplňkových služeb. V současné době mají podniky k dispozici výsledky z šetření FSDN formou pravidelné publikace (v tištěné nebo elektronické podobě), výstupy na webových stránkách https://fadn.cz/ nebo webovou aplikaci Farmer, kde si mohou sami porovnat výsledky svého podniku s agregovanými výsledky za podobnou skupinu farem podle zvoleného třídění.

Z dalších možností motivací zvolily podniky dostatečnou finanční odměnu, vyšší informovanost o FSDN nebo snížení zátěže při vyplňování dotazníku díky načítání dat z jiných oficiálních zdrojů. Na všech těchto motivacích usilovně pracujeme.

Důležitou bariérou pro spolupráci je pro podniky nedostatek informací o šetření FSDN.

Velmi bychom chtěli poděkovat všem, kteří se online dotazníkového průzkumu zúčastnili. Výsledky jsou pro nás velmi cenné a budeme se snažit přizpůsobit strategii a podmínky spolupráce s podniky tak, aby pro všechny představovaly co nejmenší administrativní zátěž. Kontaktní pracoviště FADN ČR se snaží zpracovávat kvalitní a smysluplná data, aby výstupy věrohodně popisovaly situaci v našem zemědělství.

Zuzana Fuksová, Anna Prajerová, Iveta Mleziová, Martina Harvilíková
Kontaktní pracoviště FADN ČR, Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Současnost a budoucnost státního podniku Povodí Ohře

Letošní rok slaví všech pět státních podniků Povodí významné jubileum, rovných 60 let své existence. V případě našeho druhého nejmenšího povodí, Povodí Ohře, se uskutečnilo slavnostní setkání k uvedenému výročí 5. června letošního roku za účasti řady významných u největší tamní přehrady Nechranice.

Setkání se zúčastnil mimo jiné také hejtman Ústeckého kraje Richard Brabec, náměstek ministra zemědělství pro vodní hospodářství Aleš Kendík nebo delegace Českého hydrometeorologického ústavu v čele s ředitelem Markem Riederem a náměstkem Janem Daňhelkou. Po celý den měli přítomní hosté možnost zhlédnout videodokumenty o historii vodohospodářství v ČR i samotného Povodí Ohře a seznámit se s rozsahem aktivit Povodí, i ve vztahu k ochraně přírody a prevenci rizik sucha nebo povodní. Zájemci se také mohli po hladině nádrže Nechranice projet na dvou k tomuto účelu připravených lodích.

Setkání bylo ale také příležitostí k získání informací o dopadech letošního vývoje počasí na vodní bilanci v Povodí Ohře a také o plánech tohoto povodí do budoucnosti. To je přitom důležité i pro zemědělce, protože vodu z něj využívají k závlahám, mimo jiné na chmelnicích vysázených v areálu povodí, a mělo by tomu tak být i v budoucnosti. Ze střednědobých statistik ale bohužel vyplývá, že jsou to právě chmelařské oblasti a obecně území severozápadních Čech, které kromě jižní Moravy opakovaně trpí nedostatkem vláhy, a tedy pravidelným rizikem sucha.

Podle generálního ředitele Povodí Ohře Jana Svejkovského se přitom v květnu letošního roku pohybovaly průtoky vody v řekách spadající pod toto povodí na úrovni 40 až 70 % v porovnání s dlouhodobým průměrem, což není dobrá, ale zatím žádná katastrofická zpráva. I když období sucha přišlo letos podle Svejkovského o něco dříve, se zásobováním vodou pro zemědělské účely by neměl být problém v území Dolní Ohře, vzhledem k existenci přehrady Nechranice. Větší problém by mohl nastat na přítocích Ohře, například v povodí toku Blšanka, zdali ale přistoupí Povodí Ohře k omezování odběrů vody, není a v průběhu června zatím nebude jisté. Podle Svejkovského je pravděpodobnost omezování odběrů letos zhruba stejná jako v předchozích letech, a jasněji tak bude až v průběhu července, kdy by povodí k případným omezením přistoupilo.

Velkým tématem pro budoucí vodní bilanci je v Povodí Ohře plánovaná výstavba vodního

díla (přehrady) Kryry, která by údajně mohla bilanci v území povodí podle některých názorů zhoršit. Podle Svejkovského je ale pravdou pravý opak, přehrada Kryry vodní bilanci zlepší a prostřednictvím přečerpávání vody by pomohla také v území Rakovnicka a Podbořanska. Konkrétně by měla nádrž Kryry zlepšit vodní bilanci v povodí Rakovnického potoka a Kolešovického potoka ve Středočeském kraji, sloužit by ale měla také pro rekreaci i rybářům.

Existence nádrže Kryry by každopádně měla přínos i pro zemědělce, i když Kryry nebudou primárně určeny pro zemědělské závlahy, ale zejména pro zlepšení průtoků ve vodních tocích. Zatopená plocha nádrže má být 120 hektarů a celkový objem zhruba deset milionů metrů krychlových. Se zprovozněním nádrže se počítá v roce 2041.

Ke zlepšení vodní bilance ve svém regionu navíc hodlá Povodí Ohře využít také lom Libouš nedaleko (asi 3 kilometry) od přehrady Nechranice. Lom by totiž měl být po ukončení těžby uhlí zatopen a s přehradou propojen, čímž by vznikla soustava dvou nádrží, která by v území zvýšila možnosti prevence jak vůči rizikům sucha, tak i povodní.

Je to přitom právě probíhající a plánovaný proces zatápění hnědouhelných dolů na Mostecku, který se stal důvodem pro žádost Ústeckého kraje o posouzení vlivů nádrže Kryry na něj. Část tamních radních se totiž obává, že voda odváděná z Ohře do Kryr by při zatápění mohla chybět. S tím souvisí i možné komplikace při výkupu pro přivaděč vody potřebných pozemků, neboť voda do Kryr má přitékat z Ohře systémem podzemních přivaděčů o délce několika desítek kilometrů. Pro stavbu nádrže už má ale naopak Povodí Ohře většinu pozemků vykoupených, což vhledem k tomu, že zahájení prací na stavbě přehrady je plánováno na rok 2035, signalizuje vyřešení tohoto problému, který mimochodem léta blokoval výstavbu přehrady Nové Heřminovy, s dostatečným předstihem.

Posouzení dopadů výstavby nádrže Kryry by se mělo odehrát na bázi posuzování vlivů na životní prostředí (tzv. EIA). Předmětem má být jednak posouzení vlivu odběru vody na průtoky řeky Ohře, ale také na plánované energetické projekty. Jak přitom v minulosti zaznělo, bez EIA analýzy a řešení rizik by Ústecký kraj považoval stávající verzi přehrady Kryry a přivaděče za nepřijatelnou. Samotný hejtman Ústeckého kraje Richard Brabec ale považuje úmysl postavit přehradu za zásadní, především z hlediska sílících rizik sucha. V této souvislosti budou důležité i dopady v současné době diskutovaného stavebního zákona. Novela by totiž měla stavby typu přehrada Kryry usnadnit a urychlit, což by bylo nejen v tomto případě žádoucí.

Obdobně jako ostatní podniky Povodí zlepšuje i Povodí Ohře průběžně bezpečnost jím spravovaných vodních děl, potenciál pro zvýšení pestrosti krajiny i prevenci rizik povodní či sucha. Koncem letošního února tak například podnik dokončil rozsáhlou rekonstrukci vodního díla Habrovany v okrese Ústí nad Labem, během které došlo k odbahnění, úpravě koruny hráze a vybudování nového bezpečnostního přelivu. Na konci dubna pak Povodí Ohře dokončilo práce na úpravě jezu v Kadani o délce 108 metrů, jejichž součástí byla mimo jiné také výstavba rybího přechodu o délce 56 metrů a šířkou dna 3 metry, který zajistí migraci ryb a mihulovců. V současné době pak probíhají práce na dalším jezu v Blšanech, včetně výstavby nové lávky pro pěší a stabilizace vodního díla i břehů, jejichž ukončení se předpokládá v říjnu letošního roku. Na podzim pak má být také ukončena oprava malé vodní nádrže Dražov, ze které bylo nutné odtěžit nahromaděný sediment.

Podnik také neopomíjí osvětu laické veřejnosti a letos proto odstartoval projekt „Podcasty s generálním ředitelem státního podniku Povodí Ohře: Povodí Ohře", které mohou zájemci sledovat na webových stránkách tohoto podniku.

Statisticky se Povodí Ohře stará o území s rozlohou téměř 10 000 kilometrů čtverečních v regionu Ohře a v dalších vymezených povodích. Podnik spravuje vodní toky, umělé kanály, přivaděče, velké vodní nádrže, ostatní vodní nádrže, jezy a malé vodní elektrárny. Podnik působí na území pěti krajů a 33 obcí s rozšířenou působností. Správa povodí je rozdělena mezi tři závody se sídly v Chomutově, Karlových Varech a Terezíně. Funkci zakladatele Povodí Ohře vykonává Ministerstvo zemědělství.

Redakce Aggobase

Opomíjené, ale zdravé lesní plody, to jsou brusinky a ostružiny

Zejména v letním období a na podzim je v naší zemi častým cílem návštěvy lesa také sběr lesních plodů, především pak hub a borůvek. Podle statistik si obyvatelé ČR ročně odnesou z lesa plody v hodnotě několika miliard korun a jejich množství kolísá ročně mezi 30 až 40 tisíci tunami.

V uvedených statistikách hraje přitom poněkud neoprávněně minoritní roli sběr brusinek a částečně i sběr ostružin, přestože i tyto plody obsahují množství pro člověka příznivých látek, a navíc je jejich sběr pohodlnější. Brusinky i ostružiny kromě toho dozrávají oproti malinám nebo borůvkám později, takže lze jejich sběr spojit s výpravou na houby, jejichž hlavní sezóna bývá koncem léta a počátkem podzimu.

Brusinky přitom sbírá veřejnost ze všech lesních plodů suverénně nejméně. Celoroční objem sběru těchto plodů za celou populaci se pohybuje ve výši ani ne půl tuny, ačkoli sběr samotný je snazší než u „konkurenčních" borůvek. Brusinky jsou totiž tvrdší a při sběru se nerozmačkávají, a pokud našinec narazí na dobrou lokalitu, mohou být také oproti borůvkám o něco větší. I když porosty brusinek obvykle provázejí porosty borůvek, bývají brusinky četnější (a větší) spíše na okrajích lesů nebo v jejich blízkosti na více prosluněných stanovištích. Jednou z výhod brusinek je také skutečnost, že je lze sbírat ještě ne zcela zralé (ale ne ještě zelené), neboť doma za pár dní po sběru „dojdou", tedy dozrají. V přírodě pak obvykle dozrávají na konci července a v srpnu. Brusinky lze doma skladovat i delší dobu, bez problémů několik dní, a lze je samozřejmě také usušit nebo zamrazit. Dobře usušené brusinky lze pak skladovat až dva roky, sušit by se měly buď na přímém slunci, případně v troubě po dobu několika hodin, ale proces sušení je pak třeba průběžně sledovat.

V gastronomii se s brusinkami obvykle setkáváme v podobě příloh ke svíčkové, vůbec nejčastěji je ale můžeme konzumovat jako součást různých čajových směsí. Je to docela žádoucí ingredience, neboť brusinky obsahují řadu minerálů jako vápník, železo, hořčík či draslík a také vitamíny, zejména A, C a E. Asi nejdůležitější příznivou vlastností brusinek je skutečnost, že látky obsažené ve šťávě z nich zabraňují bakteriím uchytit se na epiteliálních buňkách žaludeční stěny a brusinková šťáva také snižuje množství bakterií streptokoků ve slinách, a je tak prevencí proti zubním kazům. Brusinky i proto patří mezi probiotika podporující rozvoj pro člověka přátelských bakterií, a naopak likvidující škodlivé bakterie vyvolávající infekce. Brusinky představují také prevenci vůči zánětům močového měchýře, jejich konzumace je vhodná pro diabetiky a obecně posilují imunitu lidského organismu. I v tomto případě ale platí, že nadměrná

konzumace brusinek může některým jedincům škodit, například osobám s nemocemi žlučníku a ledvin, kvůli látkám, které brusinky obsahují a které spadají do skupiny šťavelanů. V praxi ale riziko nadměrné konzumace skoro neexistuje – nejde o potravinu, kterou bychom konzumovali pravidelně ve velkém množství, spíše je tomu naopak.

O něco více než brusinky sbírají lidé (nejen v lese) ostružiny, které lze ale i tak zařadit z lesních plodů mezi ty více opomíjené. Jejich celkový roční sběr v ČR se pohybuje kolem dvou tisíc tun, což je oproti borůvkám zhruba čtvrtinový objem. Nízká „sklizeň" je v případě ostružin ještě překvapivější než v případě brusinek, protože ostružiny jsou velmi rozšířené a jejich keře lze najít opravdu v mnoha lesních porostech, a dokonce i mimo ně. Odrazujícím prvkem jsou zřejmě větvičky ostružin poseté nepříjemnými trny, a proto si většina spotřebitelů ostružiny kupuje přímo v obchodech. Původní, nešlechtěné ostružiny ale představují pro člověka vyšší nutriční přínos, jak tomu v těchto případech bývá.

Pomineme-li trny, pak sběr ostružin je v praxi ještě snazší než sběr brusinek. Z původních druhů lesních plodů z ČR mají ostružiny největší plody, takže jich lze za krátkou dobu nasbírat velké množství. Obdobně jako brusinky obsahují i ostružiny pro člověka důležité minerály, tedy vápník, železo, draslík nebo hořčík, a také fosfor. Z vitamínů pak jde o A, E a K a také vitamíny skupiny B a nemalý obsah vitamínu C. Hlavní sezóna sběru ostružin je srpen a září, sbírat by se přitom měly tmavé a černé, tedy dozrálé plody. Na rozdíl od brusinek je nutné ostružiny brzy zpracovat, jsou totiž náchylné k plesnivění. Čerstvě nasbírané ostružiny bychom proto měli skladovat maximálně tři dny.

Konzumace ostružin je především prevencí vůči cévním chorobám. To je dáno vysokým obsahem flavaniodů, které přispívají k regeneraci cévních stěn a omezují mimo jiné riziko tvorby křečových žil. Kromě toho zlepšuje konzumace ostružin průtok krve a představuje tak také prevenci vůči vysokému krevnímu tlaku. Látky obsažené v ostružinách mají také posilovat mužskou potenci, a obecně zpomalují proces stárnutí.

Léčivý potenciál ale nemají jen plody ostružiníku, ale také jeho listy, které lze sbírat celoročně, nejlepší jsou ale mladé, světle zelené listy sbírané na konci jara a počátkem léta. Z listů ostružin si tak lze opakovaně připravit poměrně chutný čaj, důležité ale zejména je, že látky obsažené v listech mají protizánětlivé účinky. Tekutinu z listů tak lze používat úspěšně v podobě kloktání při infekcích krku nebo při léčbě paradentózy nebo při omývání špatně se hojících ran. Konzumace čaje pak představuje prevenci proti kašli a rýmě, a čaj z listů ostružin má také sloužit

Sběr lesních plodů patří k významným a oblíbeným činnostem naší společnosti.

jako prostředek proti průjmům, má příznivé účinky na sliznice žaludku a střev a pomáhá tak třeba v léčbě žaludečních vředů.

Listy ostružiníku lze přitom nejen snadno sbírat, ale i poměrně snadno sušit a skladovat, klidně i v papírových obalech, přičemž hlavní podmínkou úspěšného skladování je sucho. Výluh z listů se doporučuje při potížích konzumovat dvakrát až třikrát denně, připravit si jej můžeme zalitím usušených listů vodou a následným, zhruba desetiminutovým louhováním. Na rozdíl od brusinek se ostružiny často používají jako ingredience do nealkoholických nápojů nebo při zdobení zákusků a dortů. Lze z nich ale také vyrobit chutnou a zdravou šťávu, stejně tak jako sirup nebo džem, nebo dokonce víno.

Na závěr je možná vhodné ještě připomenout, že lesní plody obecně představují v ČR skutečně původní druhy ovoce, které se na našem území vyskytovaly dlouho před dnes běžně a hojně konzumovanými druhy, jako jsou jablka, hrušky nebo švestky. Nejen proto bychom mohli a měli lesní plody konzumovat, pokud možno čerstvé, co nejčastěji. Bohužel, jejich ceny v obchodech jsou velmi vysoké. Poněkud pracnějším řešením je sice nasbírat si tyto plody vlastními silami v lese, spotřebitelé ale v tomto případě dost výrazně ušetří a ještě získají nutričně kvalitnější produkt, přičemž obojí je v jejich zájmu.

Redakce Agrobase

Zlepšuje douglaska tisolistá vlastnosti lesní půdy?

O vyšším využití douglasky tisolisté v evropském i českém lesnictví se již dlouhou dobu diskutuje. Důvodem je její mimořádný produkční potenciál objemový i hodnotový, stabilizační funkce v porostech i relativně jednoduchý způsob pěstování, v podstatě srovnatelný se smrkem ztepilým.

Zmlazení douglasky pod dubem

Potenciál introdukovaných dřevin, včetně douglasky, je v centru pozornosti evropských, ale i českých lesníků i v souvislosti s globální klimatickou změnou (GKZ) a potřebou zvýšit odolnost a stabilitu lesních porostů.

Při posuzování vlivu GKZ a zmírňování jejích dopadů je přitom klíčová také znalost vlastností půd, jejich funkčního stavu a schopnosti sekvestrace uhlíku, která významně ovlivňuje stabilitu a adaptační potenciál lesních ekosystémů.

Vědci z České zemědělské univerzity v Praze, Fakulty lesnické a dřevařské, se ve svém výzkumu zabývali vztahem mezi douglaskou a půdou. Výsledky zveřejnili v článku „Zlepšuje douglaska tisolistá půdní podmínky? Srovnání humusových forem se smrkem ztepilým v jižních Čechách", který vyšel v časopise Zprávy lesnického výzkumu 1/2026.

Jejich cílem bylo vyhodnocení stavu půd pod porosty smrku ztepilého a douglasky tisolisté na majetku (ŠP) Hůrky, Vyšší odborné školy lesnické a Střední lesnické školy Bedřicha Schwarzenberga Písek; a také rozšíření znalostí o douglasce tisolisté. Vědci srovnávali stav humusových forem v porostu douglasky tisolisté a smrku ztepilého na stejném stanovišti v porostu ve věku 39 let. Nadmořská výška lokality je 455 m n. m., průměrná roční teplota okolo 8,8 °C a průměrný roční úhrn srážek 607 mm za období 1989–2024 (podle ČHMÚ).

V porostu douglasky byla zaznamenána vyšší akumulace nadložního humusu v objemu 67,82 t/ha než v porostu smrku s 53,36 t/ha. Výzkum prokázal, že půdní reakce byla výrazně příznivější pod porostem douglasky. Meliorační role douglasky se uplatňuje v jehličnatých porostech, v porostech listnáčů se naopak projevuje mírně acidifikačním (okyselujícím) trendem. Vědci na základě výsledků konstatovali, že opad douglasky a jeho transformace příznivě ovlivňuje chemismus lesních půd ve srovnání se smrkem.

Významně vyšší obsah přístupného fosforu indikuje bohatší opad, ale i rychlejší transformaci humusu a příjem fosforu douglaskou. Obsah přístupného draslíku byl rovněž významně vyšší pod douglaskou. Obsah celkového hořčíku byl významně nižší pod smrkem. Vcelku vykazovaly lesní půdy pod douglaskou mírně příznivější stav daný nižší aciditou a vyšším obsahem makroelementů. Příznivé působení je však nutno chápat ve vztahu k domácím jehličnatým dřevinám.

Rizika vyplývající z pěstování intenzivně rostoucích douglaskových porostů je možno charakterizovat jako zvýšené čerpání živin z půdy a dopad na dynamiku půdního dusíku, což se na druhé straně jen mírně odráží v charakteru fytocenóz.

Také vliv na pedofyzikální vlastnosti půd je sice příznivější ve srovnání se smrkem, ale celkově má méně příznivé účinky na půdu, což je dáno intenzivním růstem a využíváním kořenového prostoru pro výživu dřevin. Na druhé straně přispívá kořenový systém ke značné stabilizaci lesních porostů. Většinu rizik tak lze eliminovat pěstováním douglasky ve smíšených porostech, přičemž doporučený podíl této dřeviny se pohybuje v rozmezí 20–40 %.

V závěru vědci shrnuli výsledky případové studie z jižních Čech tak, že se potvrdil ve vztahu ke smrku příznivější vliv douglasky na lesní půdy, respektive méně acidifikační dopady. Při náhradě smrku douglaskou je tedy možno předpokládat méně negativní působení na stav půdního chemismu a na cykly makroelementů. Douglaska tak může v nižších polohách nahradit smrk z hlediska produkce kvalitního jehličnatého dříví. Její potenciální negativní dopady týkající se dynamiky dusíku a většího nároku na živiny pak lze eliminovat pěstováním douglasky ve smíšených porostech s vhodnými dřevinami.

Prezentované závěry vycházejí z jednorázového šetření na konkrétní lokalitě s omezeným počtem opakování, a proto je třeba k výsledkům přistupovat s opatrností při jejich zobecňování na jiné stanovištní podmínky, věkové kategorie porostů či půdní typy.

Článek v plném znění je ke stažení zde:
https://doi.org/10.59269/ZLV/2026/1/782

Autoři: Václav Trojan, Josef Gallo, Ivo Kupka, Česká zemědělská univerzita v Praze, Fakulta lesnická a dřevařská, Katedra pěstování lesů;
e-mail: trojanv@fld.czu.cz
Text a foto Jan Řezáč, VÚLHM, v. v. i.
e-mail: rezac@vulhm.cz

Po kůrovcové kalamitě je důležité zachovat hydrické funkce

Lesní ekosystémy ve středoevropském prostoru procházejí v posledních dekádách bezprecedentní dynamickou změnou, jejímž nejviditelnějším projevem je rozsáhlý rozpad smrkových monokultur v důsledku gradace podkorního hmyzu, především lýkožrouta smrkového. Tyto kůrovcové kalamity svým rozsahem a rychlostí často překonávají historické zkušenosti. Výsledkem není pouze ztráta produkční základny, ale také narušení biogeochemických cyklů, z nichž důležitý je i cyklus hydrologický.

Současné moderní přístupy k obnově poničených lesů by měly být založeny nejen na poznatcích lesního inženýrství, ale i na integraci poznatků z hydrologie, pedologie a ekofyziologie rostlin. Touto závažnou problematikou se zabývají vědci z Výzkumné stanice Opočno, VÚLHM, v. v. i. Jedním z jejich posledních výstupů je metodika pro praxi: Hospodářské postupy pro zachování hydrických funkcí lesů v oblastech postižených kůrovcovou kalamitou. Metodika byla vypracována v rámci grantové podpory MZe projektu NAZV QK22010189 „Vliv odlesnění na vodní režim malých povodí".

Metodika shrnuje vhodné hospodářské postupy použitelné v reakci na kůrovcové kalamity s cílem v maximální míře udržet a co nejefektivněji obnovit hydrické funkce i v případě odumření či smýcení lesních porostů. Hydrické funkce lesa lze rozdělit na funkci retenční, tedy schopnost zadržet vodu v povodí a zpomalit odtok, funkci akumulační, což je schopnost vázat vodu v půdním profilu a biomase, a také funkci kvalitativní, zde jde o schopnost vodu čistit a bránit erozi. Kůrovcová kalamita a následné asanační těžby zasahují do všech těchto složek.

Metodika přináší posun od tradičních pěstebních schémat k adaptivním strategiím zaměřeným na hydrologickou bezpečnost. V oblasti zakládání lesa jsou formulovány hydrologické přínosy a možná rizika využití vybraných domácích druhů dřevin využitelných ke kombinované (dvojfázové) obnově kalamitních holin, s důrazem na přípravné dřeviny.

Opatření v celém spektru lesnického managementu jsou doporučena z hlediska jejich pozitivního vlivu na retenční funkci lesa, snížení rizika vzniku eroze a zachování kvality vody. Vědci zde také nastínili principy výchovy druhově pestřejších porostů a jejich vliv na hydrický režim lesa.

Metodika reaguje na současné změny lesních ekosystémů, vyvolané rozpadem smrkových monokultur v důsledku kůrovcových

Na podmáčených půdách jsou okraje porostů rozvrácených kalamitou značně nestabilní a zbylé stromy se snadno vyvracejí

Potok protéká rozsáhlou odlesněnou plochou, mladé stromky poškozuje zvěř

kalamit a globální klimatické změny, s cílem poskytnout lesnické praxi přehledné poznatky a nástroje pro udržení a urychlenou obnovu hydrických funkcí lesa.

Ing. David Dušek, Ph.D. k tomu říká: „Z analýzy hydrologických, pedologických a ekofyziologických dat vyplývá, že obnova kalamitních holin nemůže spoléhat na šablonovité postupy minulosti, ale musí integrovat poznatky o specifických nárocích a funkcích jednotlivých dřevin. Potvrzuje se nutnost odklonu od pěstování stejnověkých monokultur směrem k druhově a prostorově diferencovaným porostům. Zásadní roli v moderním managementu hrají přípravné dřeviny (bříza, osika, jeřáb), které rychle stabilizují mikroklima, zlepšují infiltraci a připravují půdu pro cílové dřeviny."

Metodika rovněž zdůrazňuje, že voda v lese není ovlivněna pouze druhovou skladbou a strukturou porostu, ale také prací s mrtvým dřevem a těžebními zbytky. Ponechání biomasy na ploše funguje jako efektivní prevence neproduktivního výparu a eroze. Proto jsou v rámci těžebních postupů, které jsou vzhledem k charakteru kalamitní těžby z větší části neplánovatelné a velmi různorodé, v metodice také navrženy postupy pro ponechávání části hroubí a nehroubí těženého porostu sloužícího pro udržení hydrologických funkcí lesa.

Ponechání doporučených 30–50 % těžebních zbytků na ploše může představovat ušlý zisk z prodeje energetické štěpky. Tuto ztrátu je však nutné chápat jako investici do ochrany půdního fondu. Odvezení zbytků by vedlo k degradaci půdy, erozi a zhutnění, jejichž následná sanace by výrazně převýšila krátkodobý výnos z biomasy.

„Navržené postupy – od dvoufázové obnovy po specifické výchovné zásahy – představují cestu k vytvoření lesů, které budou nejen produkovat dřevní hmotu, ale budou schopny zadržet vodu v povodí, tlumit povodňové vlny a odolávat budoucím klimatickým extrémům," dodává na závěr Ing. Ondřej Špulák, Ph.D.

Metodika v plném znění je ke stažení zde: www.vulhm.cz/files/uploads/2026/03/LP-9-2025.pdf

Autoři Ing. David Dušek, Ph.D., Ing. Ondřej Špulák, Ph.D., VÚLHM, v. v. i., VS Opočno, e-maily: dusek@vulhmop.cz; spulak@vulhmop.cz
Text a foto Ing. Jan Řezáč, VÚLHM, v. v. i., e-mail: rezac@vulhm.cz

Můžeme více využívat domácí druhy teplomilných dubů?

Lesní porosty se v některých oblastech našeho státu již dostávají v důsledku letního sucha, teplot a dalších změn mimo své klimatické optimum. Očekávaná proměna biodiverzity může směřovat až ke vzniku nových společenstev.

V lesním hospodářství mají největší význam rostoucí teploty v jarním a letním období, pokles letních srážek, zvýšená evapotranspirace, vznik půdního sucha, zvýšení frekvence a intenzity požárů aj. Současně se budou dále měnit i nároky na obhospodařovaní lesů, kde začíná hrát stále významnější roli uplatňování přírodních procesů a diverzifikace struktury porostů.

V těchto souvislostech se pozornost soustřeďuje i na možnosti vyššího uplatnění teplomilných druhů dřevin, včetně dosud hospodářsky opomíjených, na části území Česka autochtonních termofilních dubů, které, až na dub cer a dub pýřitý, patří k našim druhům se spíše raritním výskytem.

Právě na toto téma zpracovali vědci z VÚLHM, v. v. i., při řešení výzkumného projektu TA ČR č. SS06010209 „Zhodnocení potenciálu širšího lesnického uplatnění teplomilných druhů dubů v souvislosti s adaptací na probíhající změnu klimatu" metodickou příručku pro praxi Přehled a potenciál využití autochtonních druhů teplomilných dubů v měnících se klimatických podmínkách. V metodice je popsáno šest druhů dubů: dub cer, dub pýřitý (šipák), dub jadranský, dub žlutavý, dub mnohoplodý a dub balkánský.

Někteří vědci upozorňují na vážné problémy, které zasáhnou 1. a 2. lesní vegetační stupeň (LVS), tj. území do 300 m n. m., kde se podmínky začínají podobat oblastem vzdáleným 500–700 km na jih. Vědci predikují, že v Česku zaujme 1. LVS výhledově třetinu a spolu s 2. LVS pokryjí dokonce celou polovinu území státu.

Stále častějšími periodami sucha dochází ke stresování stromů, které vede k poklesu jejich přírůstu, v horším případě až odumírání. K zaznamenávání projevů stresu suchem dochází primárně v nejteplejších oblastech Česka, kde je tak i největší potenciál pro vyšší

míru lesnického i krajinářského uplatnění teplomilných dubů.

Negativní příznaky stresu v důsledku sucha (letní přísušky) a vysokých teplot, tj. pokles přírůstu až odumírání, jsou patrné primárně u stromů v nejteplejších oblastech, které tak zároveň představují největší příležitostní prostor pro cílenou podporu našich dubových populací.

Některé druhy, např. dub mnohoplodý (Quercus polycarpa), se vyznačují tužšími listy a jsou lépe adaptovány na sucho a intenzivní sluneční záření než listy dubu zimního. K předčasnému opadu (ztrátě asimilačního aparátu) u nich proto dochází v menší míře než u dubu zimního. Také běžný podzimní opad takto adaptovaných listů je pozdnější. Teplomilné druhy dubů jsou odolnější k nedostatku srážek a vyšším teplotám, a jsou tak velmi perspektivní z hlediska potřebné adaptace lesních porostů na klimatickou změnu.

V částech textu zabývajících se jednotlivými druhy teplomilných dubů pojednávají autoři jejich produkční a mimoprodukční potenciál (poskytování ekosystémových služeb) v období postupující změny klimatu. Na závěr shrnují přednosti a nedostatky všech šesti druhů na základě deseti různých hodnotících kritérií významných pro možné budoucí využívání daných dřevin, včetně doporučení pro lesnickou praxi.

Pozornost je věnována produkci a využitelnosti dřeva, vhodnosti do směsí, odolnosti k biotickým a abiotickým faktorům, především s důrazem na sucho, ale i dalším ukazatelům, jako je schopnost přirozené obnovy či křižitelnost. U všech druhů jsou též stručně nastíněny základní pěstební aspekty.

Takto uceleně koncipovaná, specificky zaměřená práce věnující se našim méně běžným druhům dubů z pohledu jejich možného budoucího produkčního i mimoprodukčního využívání dosud nebyla odborné veřejnosti k dispozici.

Petr Novotný, jeden z autorů, k tomu říká: „Širší využívání teplomilných dubů v lesích i v nelesní krajině přispěje v očekávaných, pro dřeviny náročnějších stanovištních podmínkách především k zachování autochtonní dendrodiverzity na úrovni druhů i nižších úrovní biologické rozmanitosti, zajištění pestrosti trofické základny ekologicky navázaných organismů (živočichů, hub aj.), ochranné stabilizaci erozí ohrožených svahů, mírnění klimatických extrémů a žádoucímu plnění hydrologické, rekreační a dalších funkcí s celospolečenským přesahem, pro člověka pak k udržení příznivého životního prostředí a docílení existence dlouhodobě stabilních porostů schopných kontinuální produkce dubového dřeva jako obnovitelné přírodní suroviny."

V nejteplejších oblastech našeho státu, kde reálně ve středně až dlouhodobém výhledu hrozí minimálně lokální zánik lesních ekosystémů a jejich alternace lesostepními, příp. stepními formacemi, pak situace vyžaduje uplatnění druhů a proveniencí dřevin vyznačujících se zvýšenou tolerancí k očekávaným dlouhodobě vysokým teplotám a obdobím s nedostatkem půdní vláhy. Těmito vlastnostmi nepochybně disponují mj. teplomilné duby, které jsou na menší části Česka autochtonní a v modely predikovaných extrémních podmínkách jsou schopny i nadále zajišťovat existenci hospodářsky využitelných lesů.

Ekonomicky obhajitelné jsou tudíž snahy o jejich širší uplatnění do budoucna, ať již podporou přirozené expanze ze stávajících výskytů, nebo zvýšeným využíváním umělé obnovy, a to i vhodným reprodukčním materiálem zahraničního původu. Kromě přetrvání produkce obnovitelné dřevní suroviny i na klimaticky nepříznivých stanovištích má však zvýšené využívání teplomilných dubů i další, jen obtížně vyčíslitelný ekonomický efekt v podobě zachování biodiverzity a plnění všech ostatních mimoprodukčních funkcí lesů.

V lesním hospodářství může vyšší druhová rozmanitost v důsledku využívání termofilních dubů přispívat i k redukci nákladů na umělou obnovu lesa omezením potřeby opakovaných výsadeb na suchých stanovištích. Z hlediska produkce jsou do budoucna atraktivní především dub mnohoplodý, dub žlutavý, dub balkánský a dub cer, které v tomto ukazateli snesou v příznivých podmínkách srovnání s dubem zimním. Dobrá je i kvalita jejich dřeva, což však neplatí pro dub cer, jehož dřevo je v podstatě využitelné jen jako palivo, což je limitující pro možnost doporučení tohoto druhu k širšímu využívání. U dubu pýřitého a dubu jadranského se předpokládá spíše ochranné působení na extrémních výslunných a vysýchavých stanovištích.

Metodika v plném znění je ke stažení zde: www.vulhm.cz/files/uploads/2026/05/LP_1b_2026.pdf

Autoři: Ing. mult. Bc. Petr Novotný, Ph.D., RNDr. Václav Buriánek, VÚLHM, v. v. i., e-mail: pnovotny@vulhm.cz
Připravil: Ing. Jan Řezáč, VÚLHM, v. v. i., e-mail: rezac@vulhm.cz
Foto V. Buriánek

Dub pýřitý v PP Lužické šipáky, CHKO České středohoří, LS Litoměřice

Dub žlutavý, PR Krásná stráň, Vonoklasy, CHKO Český kras

Centrální evidence psů: všichni psi v jednom registru

Od začátku července začne ostrý provoz Centrální evidence psů (CEP). Do ní budou postupně zapisovaní všichni psi chovaní v ČR. Registr usnadní nalezení zatoulaného psa, bude obsahovat spolehlivé informace o zvířatech i jejich chovatelích a poslouží také k ověření, zda je pes očkován proti vzteklině v případě, když někoho pokouše.

Do Centrální evidence psů bude moci nahlížet veřejná správa, veterináři, Policie ČR, obce nebo chovatelé psů, kteří například mohou v registru označit ztrátu psa nebo upravit své kontaktní údaje.

„Po celostátním registru všech psů chovaných v České republice už dlouho volali chovatelé, obce i policie. Spuštěním evidence získáme ověřený zdroj informací, které budou užitečné v případě, když se pes zatoulá, když někdo najde psa nebo když pes někoho zraní," řekl ministr zemědělství Martin Šebestyán.

V CEP budou zapsány identifikační údaje psa (číslo čipu, tetování nebo petpas) i základní informace o zvířeti (plemeno, pohlaví, kastrace). Evidence bude také obsahovat informace o chovatelích (včetně kontaktních údajů pro případ ztráty psa) a rovněž informace o ztrátách, nálezech a navrácení zvířete chovateli. Za správnost a aktuálnost zapsaných údajů je ze zákona odpovědný chovatel. Kvůli tomu, že CEP bude obsahovat osobní údaje například z registru obyvatel, není možné povolit do něj volný přístup všem.

Registr bude provozovat Komora veterinárních lékařů, a to na základě veterinárního zákona. Údaje budou do CEP vkládat veterinární lékaři postupně, chovatel tak získá na jednom místě čipování, očkování i registraci psa. Zákon ukládá chovateli povinnost zaevidovat psa nejpozději při nejbližším očkování nebo přeočkování psa proti vzteklině. Štěňata zapíšou veterináři do registru při jejich označení čipem, a to ještě před tím, než je chovatel předá novému majiteli. Samozřejmě je však možné nechat psa zaregistrovat i při jiné návštěvě veterinárního lékaře, která bude v termínu před vakcinací proti vzteklině.

Registrace všech psů v CEP je povinná, ne ale všech hned od 1. července 2026. Podle předpokladu bude celá evidence kompletní do tří let od jejího spuštění.

„Evidence bude nápomocná jak majitelům psů, tak také veřejným institucím včetně veterinární správy při kontrolách i při rozkrývání nelegální činnosti při chovu psů, například když někdo vloží do systému podezřele vysoký počet štěňat," uvedl ministr zemědělství Martin Šebestyán.

„Státní veterinární správa bude CEP využívat při své dozorové činnosti, například před kontrolou chovu psů mohou inspektoři dopředu v CEP zjistit, kolik a jakých zvířat má na sebe chovatel evidovaných. Bude možné prověřovat potenciálně problematické chovatele či jednodušeji kontrolovat povinné očkování proti vzteklině. CEP může usnadnit také řešení případů s mezinárodním přesahem," řekl ústřední ředitel Státní veterinární správy Zbyněk Semerád.

V současnosti existuje několik soukromých databází psů, kde může mít chovatel své zvíře zaregistrované. Tyto databáze však nejsou propojené. Proto je podle veterinárního zákona nezbytné, aby chovatel nechal svého psa zaregistrovat do CEP. O zápis musí výslovně požádat veterinárního lékaře, zápis není automatický. Registrace je jednorázový úkon. Drobné změny, jako například kontaktní telefon, může změnit v CEP chovatel sám.

Poplatek za registraci zákon neurčuje, stanoví si ho každý veterinář sám, stejně jako u jiných veterinárních úkonů. Tyto poplatky zůstanou veterinárnímu lékaři a nejdou na správu CEP. Registr bude hrazený ze státního rozpočtu. Ministerstvo zemědělství počítá zhruba s částkou kolem 3 milionů korun ročně na provoz a správu evidence.

Registraci v CEP bude kontrolovat veterinární správa při své běžné kontrolní činnosti. Pokud chovatel psa nezajistí registraci, hrozí mu pokuta až 50 tisíc korun v případě fyzických osob a až 300 tisíc korun u právnických nebo podnikajících fyzických osob.

Vojtěch Bílý
tiskový mluvčí Ministerstva zemědělství

Dotační a provozní zemědělské poradenství

Obchodní sdělení

Společnost AgroFortis s.r.o., 100% dceřiná firma RENOMIA a.s., propojuje dotační poradenství, provozní podporu a pojištění v zemědělství. Pomáháme zemědělským podnikům získat dotace, zvládnout kontroly i plánovat dlouhodobý rozvoj.

Co pro vás zajistíme

Dotační poradenství

- revize dotačních možností (SZIF, PGRLF, MAS a další)
- dlouhodobý dotační plán
- harmonogram výzev
- kompletní administrace žádostí
- komunikace s úřady

Provozní a kontrolní oblast

- provozní dokumentace
  - havarijní plány
  - evidence POR a hnojiv
- příprava na kontroly
- odborné zastupování při kontrolách

Náš specialista s vámi rád projde všechny vaše dotazy a nabídne nejlepší možná řešení:

Veronika Nekvindová
ředitelka AgroFortis
www.agrofortis.cz

+420 731 129 408

veronika.nekvindova@agrofortis.cz

AGROFORTIS
ČLEN RENOMIA GROUP

Duší piva je slad

Platnost tohoto tvrzení zdůrazňuje sladovnická legenda, devadesátipětiletý a stále pracovně činný Ing. Karel Klusáček ze sladovny v Kounicích. Jméno Klusáček je ve sladařství synonymem kvality. I proto kvalita humnového kounického sladu byla předmětem našeho rozhovoru.

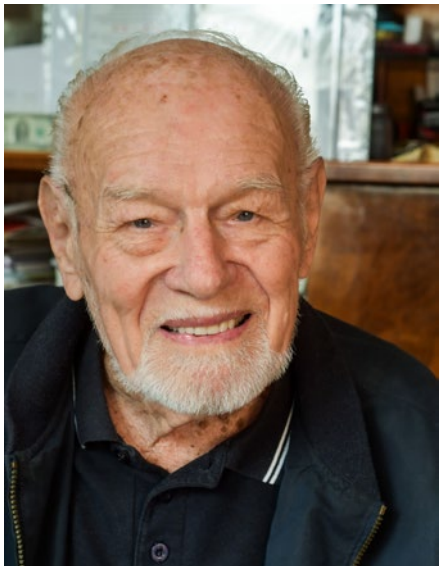

Ing. Karel Klusáček, legenda českého sladovnictví

Jarní ječmen pro vaši humnovou sladovnu nakupujete dlouhodobě u pěti pěstitelů. Všichni si váží této možnosti?
Naše sladovna má přibližně 80 % jarního ječmene od dlouhodobých, a tedy trvalých dodavatelů. S těmi vycházíme velice dobře, protože vědí, co chceme, a i proto se nám snaží vyhovět. Pokud chceme mít kvalitní slad, nemůžeme slevovat ze svých nároků. To má ale i oboustrannou výhodu. Nepotřebujeme vytvářet žádné papírové smlouvy. I ústní dohoda pro nás platí a má vysokou hodnotu.

O jaká množství jarního ječmene se jedná?
Každoročně vyrábíme 2 200 tun sladu. Pro výrobu tohoto množství nakupujeme 2 900 tun ječmene.

Po sklizni je ječmen skladován u pěstitelů a k vám je navážen dle vaší potřeby?
Naše skladovací kapacity jsou omezené. V zásobě můžeme skladovat maximálně 300–400 tun ječmene. Naši dodavatelé kromě větší skladovací kapacity mají k dispozici i čističky. I proto zásoby ječmene skladujeme u nich a ječmen průběžně odebíráme podle naší potřeby.

Není pochyb o tom, že požadujete kvalitní a zdravý ječmen. Rozbory kvality vám provádí VÚPS v Praze. Pěstitelé výsledky rozborů plně akceptují?
Předně musím zdůraznit dva podstatné rozdíly. Rozbory dodávek ječmene si děláme sami. Ale pro účel certifikace sladu rozbory dělá VÚPS. Ten svým rozborem potvrdí, že námi vyráběný slad odpovídá předpisům.

Stále preferujete pouze odrůdy Bojos a Malz?
Odrůda Malz nám již tzv. výnosově „odchází". Proto zatím převládá odrůda Bojos. Ověřujeme některé nové odrůdy, např. Slovan a Stamgast. Odrůda Slovan je mým favoritem, ověřujeme ji proto nyní ve větším rozsahu.

Kvůli zákazům EU řady účinných látek pěstitelům ubývají možnosti ochrany fungicidy proti houbovým chorobám. Co s tím?
Je to celé trochu problematičtější. Nejen že se omezuje počet účinných látek proti plísňovým chorobám, ale pro dosažení kvality toho zásahu hraje velkou roli termín zásahu. Musím se ptát, jak chcete provést aplikaci účinného přípravku, když např. bude pršet? Nebo foukat významně vítr.

Uvítal byste rezistentní odrůdu jarního ječmene vůči hlavním chorobám ?
Podle mého názoru je u jarního ječmene důležitější faktor odolnosti vůči poléhání. Vysvětlení je jednoduché. Jakmile ječmen polehne, dochází k silnému výskytu stonkových i klasových chorob. Nová odrůda Slovan má významnou odolnost vůči poléhání.

Jak často navštěvujete v sezóně pěstitele, respektive jejich pole ječmene?
Jednotlivé lokality s ječmenem navštěvujeme pravidelně, zajímá nás kvalita porostu. Při sklizni si odebíráme vzorky. Všichni pěstitelé ječmene akceptují naše připomínky jednak k výběru odrůd, jednak i k průběhu skladování ječmene a případným skladištním škůdcům. Velice účinným opatřením je provedení předčištění zrna ihned po sklizni. To pozitivně přispívá ke zdravotnímu stavu ječmene. Jakmile zbavíte ječmen prachu, „nepřidusí se", což má pozitivní účinek na energii klíčivosti.

Zbývá dodat, že současná roční produkce 2 100 tun sladu je dlouhodobě vyprodána řadě minipivovarů, jaký mají zájem?
Zájem je o všechny Kounickou sladovnou nabízené slady. V tuzemsku dominuje v odbytu plzeňský světlý slad a mnichovský slad. V posledních letech jsou oba slady trvale vyprodané. Zejména menší pivovary u nás i v zahraničí v posledních letech přišly na to, že slad klasických humnových sladoven je výborný na výrobu českého piva, u kterého zvyšuje zejména senzorickou složku a plnost. Dříve jsme z Kounic exportovali značné množství sladu do ciziny, včetně zámoří. Nyní jsme z důvodu podpory českých minipivovarů export zrušili. Nicméně, řada českých sládků pracuje v zahraničních pivovarech a učí tamní sládky vařit „české pivo". Tím se často stává,

že chtějí vařit z našeho kvalitního sladu a stávají se tak průkopníky, živými exportéry českých výrobků v cizině. Kounický slad se ta dostává do Finska, Švédska, Chorvatska, Estonska, Polska, Austrálie, USA atd.

Kounický slad je v současnosti dodáván přibližně do více než 100 minipivovarů. K těm větším náleží například pivovary Cobolis, Hostivar, Zichovec, Matuška, Hauskrecht, Únětický pivovar či Pivovar U Fleků. Odběrateli jsou i domovarníci, kteří mohou využívat e-shop sladovny. Nabízenou službou je i možnost slad dodat již našrotovaný. Je o něj velký zájem hlavně ze strany těch nejmenších pivovarů a domovařičů.

Jaký vliv má ročník sladu, odráží se v něm například průběh vegetačního období?
Říká se, že duší piva je slad. Dodávám, že dobrý slad dodává pivu charakter. A kvalita je prezentována určitými parametry. Je třeba s přiznat, že tyto parametry se mění. Když vynikající odrůdy ječmene splňují podmínky registrace, bývá bohužel příroda mocnější. Proto v některých letech se kvalitativní limity překračují. I proto je třeba toto hlídat. Kvalita sladu není dána jen tím, že se z hlediska obsahu normy vejde do limitu. Jeho kvalita je ovlivněna celou řadou dalších parametrů. Jednoduchým příkladem je citlivost na vodu. Ta se liší jednak u jednotlivých odrůd, jednak dle klimatických podmínek, ale také původem odrůd. Jedna a ta samá odrůda vzdálená 30 km od lokalit pěstování se liší v citlivosti na vodu. Největší rozdíly se projevují při prvním máčení, kdy je příjem vody ječmenem nejrychlejší. Například odrůdě ječmene máčené v Kounicích to trvá tři hodiny, stejné odrůdě sklizené ve stejném roce u Kolína trvá první máčení třeba devět hodin. Když toto respektujete, dosáhnete vysoké homogennosti rozluštění sladu. Podmínkou kvality sladu je to, že musíte respektovat právě tyto anomálie. Prostě, každý rok je jiný a vyřešit to může jen zkušený sladař praktik.

Text a foto Ing. Michal Vokřál, CSc.

Mezi poli poletují čeští papoušci, populace vlhy pestré roste

Je příjemné zase po zimě slyšet jejich švitoření a ještě hezčí je vlhy pestré pozorovat. Vynikají svou barevností a vzhledem si nezadají s exotickými papoušky. Do Česka se letos vrátily v polovině dubna, ze zimovišť v tropické Africe.

Snímky byly pořízeny na jižní Moravě, ale populace vlhy pestré v ČR díky klimatickým změnám dlouhodobě roste a expanduje z tradiční jižní Moravy do nových oblastí. Veřejnost ji vnímá velmi pozitivně jako atraktivní „český unikát" připomínající exotické ptactvo.

Ještě na přelomu tisíciletí u nás hnízdilo jen několik desítek párů (odhad kolem 180 v roce 2005), ale díky oteplování se areál tohoto evropského druhu posouvá výrazně na sever. Dnes jde o stovky až nižší tisíce párů.

A tak přestože těžištěm výskytu zůstává jižní Morava, vlhy úspěšně hnízdí také v Čechách. Od 90. let postupně osídlily Třeboňsko a v posledních letech vyvádějí mláďata například v opuštěných pískovnách na Českobudějovicku nebo v rezervaci u středočeských Milovic.

Veřejnost vlhy miluje. Jsou považovány za naše nejbarevnější ptáky a vysloužily si přezdívku „čeští papoušci". Lidé, fotografové i ornitologové jejich přítomnost na lokalitách nadšeně vítají.

Vlhy jsou ale velmi zranitelné. Protože si hloubí hnízdní nory do kolmých stěn (nejčastěji ve starých pískovnách, hlinitých březích či lomech), často se dostávají do střetu s lidskou činností. Informovanost veřejnosti pomáhá těmto koloniím, jelikož lidé i obce často dbají na to, aby tato hnízdiště nebyla během hnízdní sezóny rušena nebo zastavěna.

Text a foto: Dagmar Sedláčková

Alkoholické nápoje před sto lety a dnes

Zajímalo by vás, z čeho se u nás za první republiky vyráběla pivní pálenka, kolik žloutků patřilo do vaječného likéru nebo kolik procent lihu musel obsahovat tuzemský rum? Odpověď jsme našli v sto let staré publikaci s poněkud nezáživným a velmi dlouhým názvem „Éterické oleje, étery, aroma, tresti a barvy v průmyslu potravinářském“ od Josefa Janouška ml.

Tuzemský rum dříve mívala ve spíži každá česká hospodyňka. Přidávala ho do těsta na koblihy a jiné moučníky kvůli vůni a zjemnění chuti. Ke koblihám se popíjel čaj a do toho se občas také přilévala malá dávka tuzemského rumu. Také kvůli vůni a chuti. V úvodu použité slůvko „dříve“ je důležité, protože od roku 2003 se už název Tuzemský rum nesmí v Česku používat. Zmíněný alkoholický nápoj se nyní prodává pod názvem Tuzemák nebo Tuzemský (k povinné změně názvosloví se vrátíme v jiné části textu).

Zákaz nezákaz, ve starších kuchařských knihách z dob před vstupem České republiky do EU je tuzemský rum nebo prostě jen rum nezbytnou součástí každého receptu na koblihy. Nemáme v úmyslu cenzurovat staré knihy,

chceme jen připomenout, že někdejší tuzemský rum a nynější tuzemák není úplně totéž. Liší se totiž procentem použitého alkoholu. Tuzemský rum ho musel obsahovat 40 %, zatímco nynější tuzemák či tuzemský ho má 37,5 %. Nemáme v úmyslu posuzovat, zda je to dobře, nebo špatně. Chceme se hlavně zaměřit na zajímavou historii tohoto alkoholického nápoje, který byl vždy důležitou součástí české a před tím československé lihovarnické výroby. Tuzemský rum či chcete-li tuzemák je s námi už nejméně sto let. A s malými přestávkami stát vždy určoval, kolik alkoholu v něm musí být.

Tuzemský v proměnách času

„Tuzemský rum a umělý koňak (brandy) jsou hlavními výrobky průmyslu likérnického.“ To před sto lety uvedl Josef Janoušek ml. v publikaci „Éterické oleje, étery, tresti a barvy v průmyslu potravinářském s návody k jich použití v likérnictví, při výrobě cukrovinek, limonádových syrobů, octů apod.“ (Vlastním nákladem, Praha 1927). Dodejme, že autor byl společníkem firmy Bratři Janouškové, kteří v Praze Karlíně a také v italském Terstu provozovali Továrny éterických olejů, éterů, trestí a lučebnin. Zmíněná publikace se sáhodlouhým názvem je cenná tím, že poskytuje údaje o výrobě a složení alkoholických nápojů za první republiky a odkazuje také na tehdy platnou potravinářskou legislativu. Jako doklad, že je publikace dodnes ceněná, může sloužit fakt, že na ni v některých heslech odkazuje i Naučný slovník zemědělský (SZN, Praha 1966–1989). V antikvariátech se Janouškova publikace nabízí za cca 2500 Kč.

Tuzemský rum byl potravinovou legislativou první republiky považován za tzv. potravinářskou náhražku lihoviny ušlechtilé, tedy zámořského rumu. Připomeňme, že zámořský rum se vyrábí z melasy cukrové třtiny, zatímco k výrobě tuzemského sloužila melasa z cukrové řepy. Kvůli vysokému clu, které prodražovalo dovoz ze zámoří, byla tehdy většina spotřeby rumu kryta tím tuzemským. Většina domácností používala tuzemský rum jako přísadu do čaje. Pro tuto širokou oblibu bylo složení rumu regulováno státem, jak dokládá

výnos tehdejšího Ministerstva pro zásobování lidu. Výnos z 13. ledna 1925 čj. 867/192 uvádí, že jde o výrobek „konsumenty nejvíce požadovaný", a proto stanovil normu, že: „Tuzemský rum smí býti vyráběn pro obchod pouze s minimální stupňovitostí 40 %." Doplňme, že zmíněných čtyřicet procent alkoholu v tuzemském rumu převzala později i československá oborová potravinářská norma ON 56 7081. Norma platila až do 31. 12. 1993, kdy u nás byly oborové normy zrušeny. Lze tedy říci, že bezmála sedmdesát let musel u nás tuzemský rum povinně obsahovat 40 % alkoholu.

K závaznému obsahu alkoholu v tuzemském rumu se český stát prostřednictvím Ministerstva zemědělství vrátil až o čtyři roky později potravinářskou vyhláškou č. 335/1997 Sb. V ní bylo stanoveno, že tuzemský rum musí mít minimálně 37,5 % alkoholu. Od 1. 1. 2003 byl ve zmíněné vyhlášce název Tuzemský rum nahrazen názvy Tuzemák či Tuzemský. V souvislosti s nadcházejícím vstupem do EU jsme slovo rum museli z názvu lihoviny vypustit. Pravý rum musí být z cukrové třtiny, nikoli z cukrové řepy. Taková jsou pravidla Bruselu. V každém případě se závazný minimální obsah alkoholu v tuzemáku nezměnil a je i nadále stanoven na minimálních 37,5 %, jak dokládá vyhláška Ministerstva zemědělství ČR č. 248/2018 Sb.

Méně žloutků v likéru

Janouškova publikace, která nás inspirovala k nostalgické exkurzi za tuzemským rumem/tuzemákem, obsahuje i jiné podněty k zamyšlení nad jakostí alkoholických nápojů dříve a dnes. Vezměme si třeba oblíbený dámský vaječný likér. Také má nejméně stoletou historii. V roce 1927, za první republiky, jak jsme našli v publikaci Josefa Janouška ml., platilo, že „v jednom litru vaječného likéru má býti nejméně 10 žloutků (= 160 gr.)". O sedmdesát let později už v litru vaječného likéru stačilo jen 140 gramů vaječných žloutků, jak jsme si přečetli v již citované vyhlášce Ministerstva zemědělství ČR č. 335/1997 Sb. V nynější vyhlášce už závazný obsah žloutků ve vaječném likéru není stanoven.

Abychom byli objektivní, uveďme ještě další zajímavou podrobnost ohledně vaječných žloutků z Janouškovy publikace. „Pro nedostatek tuzemských žloutků bylo jejich používání při výrobě vaječných lihovin zakázáno a povolena pouze výroba ze žloutků dovážených. Vládní nařízení č. 137 ze dne 16. VII. 1926 toto obmezení zrušuje," uvedl Josef Janoušek ml. ve své publikaci. Z toho lze odvodit, jak dlouho trvalo, než se domácí zemědělská produkce vajec po první světové válce stabilizovala. Pro zajímavost dodejme, že vaječný likér z dob první republiky obsahoval i „vanilkovou tresť pravou".

V přehledu alkoholických nápojů z dob první republiky nás zaujalo, že v Československu

existovala i tzv. pivní pálenka. Co si pod tím představit? Podle Janouška „pivní pálenka jest 28–50% destilát pivních kvasnic a odpadků, známý hlavně v Rakousku pod jménem Bierputzer". Když jsme se na internetu pídili po dalších podrobnostech, zjistili jsme prostřednictvím umělé inteligence, že bierputzer je tradiční silný alkoholický nápoj z mladiny či piva. Vyrábí se destilací prokvašeného pivního kvasu (často obohaceného o přidaný cukr pro vyšší výtěžnost) a následným zráním. Pivo by nemělo být chmelené. Nápoj má sladovou, chlebnatou chuť, kterou prý ocení milovníci obilních destilátů. Na internetu jsme se také setkali s českým názvem Pivovice.

Slabé i lihuprosté

Tuzemský rum vždy patřil k cenově nejdostupnějším alkoholickým nápojům. Za první republiky mu ovšem zdatně konkurovala tzv. výčepní kořalka. Spolu s tuzemským rumem patřila „k výrobkům konsumenty nejvíce požadovaným", jak vyplývá z již zmiňovaného výnosu Ministerstva pro zásobování lidu čj. 867/192 z roku 1925. Z toho důvodu ministerstvo ve výnosu stanovilo, že výčepní kořalka musí mít minimální stupňovitost 20 %. Jak jsme z Janouškovy publikace vyčetli, kořalkami byly zvané obyčejné výčepní lihoviny, které byly pouhou směsí vody a lihu s malou přísadou silice anýzové, fenyklové, kmínové apod. K nim patřila výčepní kořalka žitná, pro kterou byl stanoven nejnižší stupeň dvacet procent alkoholu.

Z názvu výčepní lze odvodit, že se prodávala pouze u výčepního pultu. Pod názvem výčepní lihovina se v Československu vyráběla před rokem 1989 se závazným obsahem 20 % alkoholu, jak jsme zjistili z různých dobových publikací o potravinářském zbožíznalství. Patřila mezi konzumní neslazené lihoviny. Vyráběla se podle jednotného technologického postupu z přírodních i syntetických chuťových a vonných složek. Tyto chuťové kompozice se vyráběly v českých zemích v n. p. Aroma v Brně, na Slovensku v závodě Liptovský Mikuláš.

Zaujalo nás také, že za první republiky u nás existovaly i tzv. lihuprosté likéry. Byly to nápoje připravené ze stejných surovin jako likéry, avšak bez lihu. „Takže název likér jest pro tento druh nápoje neoprávněným", podotkl k tomu ve své publikaci Janoušek.

Zjistili jsme, že sídlo bývalé továrny bratrů Janouškových se nachází v Praze Karlíně na rohu Karlínského náměstí a ulice Vítkova. Od roku 1893 tam působili bratři Josef a Emanuel. Lze předpokládat, že autor publikace o éterických olejích Josef Janoušek ml. byl synem jednoho ze zakladatelů firmy, tedy Josefa. Po znárodnění v objektu sídlil n. p. Aroma, v roce 1993 byla budova vrácena dědicům v restituci.

Pije se méně

Spotřebu alkoholických nápojů (lihoviny 40%) sleduje Český statistický úřad od roku 1948. Tehdy jejich konzumace činila na hlavu a rok 1,8 litru. Postupem let vzrostla až na 6,3 litru na osobu v roce 1989. Poté se vyšplhala až na průměrných 8,2 litru na osobu v roce 2009. Od roku 2010, kdy začala opět klesat se pohybovala mezi 6,8 až 7,1 na hlavu ročně. V roce 2023 činila 6,6 litru na osobu, v roce 2024 to bylo průměrných 6,1 litru. Údaje za loňský rok 2025 zatím nejsou k dispozici. Z dlouhodobých číselných řad vyplývá, že se nynější spotřeba alkoholických nápojů u nás (v přepočtu na lihoviny 40%) vrací na úroveň osmdesátých let minulého století.

Alice Olbrichová

Červen ve znamení třešní a višní

V létě se můžeme těšit na spoustu lahodného ovoce. V červnu dozrávají třešně a višně, takže je využijeme buď na snadný a rychlý moučník, kterým je určitě bublanina, nebo na slavnostnější dezert – dortíčky. Ať se vám letní pečení vydaří.

BUBLANINA S VIŠNĚMI

SUROVINY

Na těsto

- *2 hrnky polohrubé mouky*
- *hrnek krupicového cukru*
- *hrnek smetany na šlehání*
- *3 vejce*
- *2 lžíce majonézy*
- *sáček vanilkového cukru*
- *sáček prášku do pečiva*
- *špetka soli*

Na dokončení

- *500 g višní*

POSTUP

Všechny suroviny v míse dobře vymícháme na hustší těsto, vlijeme do formy s vyšším okrajem vyložené pečicím papírem, stěrkou rovnoměrně rozetřeme do stran a poklademe višněmi. Pečeme v troubě předehřáté na 180 °C asi 20 minut dozlatova. Propečenost bublaniny kontrolujeme špejlí. Před podáváním posypeme moučkovým cukrem.

DOPORUČENÍ

- Lze použít jakékoliv letní ovoce, případně více druhů letního ovoce.
- Množství 500 g višní stačí do menší obdélníkové formy o rozměrech 23 × 32 cm. Na takto malou formu dávkujeme šálkem o objemu 200 ml, na větší formu (spotřebujeme i více ovoce) čtvrtlitrovým hrnkem a můžeme přidat 1 vejce.
- Každý si množství těsta může uzpůsobit podle sebe – někdo má rád bublaninu vysokou a méně ovoce, jiný nízkou se spoustou ovoce.
- Těsto by mělo být hustší, aby ovoce nepropadlo až na spodek bublaniny.
- Kdo nerad používá pečicí papír, vymaže formu máslem nebo jiným tukem a vysype hrubou moukou či jemnou strouhankou.

DORTÍČKY S VIŠNĚMI

SUROVINY

Na korpus
- *200 g celozrnných čokoládových sušenek*
- *100 g másla*
- *70 g mandlových plátků*

Na krém
- *300 g krémového sýra*
- *300 ml smetany ke šlehání*
- *40 g moučkového cukru*
- *4 plátky želatiny*
- *lžíce kůry z limetky*
- *lžíce šťávy z limetky*

Na višňovou omáčku
- *100 g višní*
- *30 g krupicového cukru*
- *lžička škrobu*
- *lžíce vody*
- *lžíce višňové medoviny*

Na ozdobení
- *čerstvé višně*

POSTUP

Sušenky a mandle podrtíme, zalijeme rozpuštěným máslem a důkladně promícháme. Formu na 12 muffinů vyložíme papírovými košíčky, do kterých na dno rovnoměrně rozdělíme hmotu na čokoládový korpus a lžící přitlačíme. Želatinu na 10 minut namočíme do 4 lžic vody, pak ji na mírném ohni rozpustíme, přidáme lžíci smetany, metličkou rozmícháme, vlijeme do zbylé smetany a opět důkladně metličkou rozmícháme. Krémový sýr vyšleháme s moučkovým cukrem, limetkovou kůrou a šťávou dohladka, pak vlijeme smetanu s želatinou a ještě prošleháme. Smetanovým krémem plníme košíčky až po okraj a necháme je přes noc v chladničce ztuhnout. Vypeckované višně povaříme s cukrem, až se cukr rozpustí. Přidáme škrob rozmíchaný ve lžíci vody, višňovou medovinu a krátce povaříme. Necháme vychladnout. Dortíčky opatrně vyjmeme z papírových košíčků, přelijeme višňovou omáčkou a zdobíme čerstvou višní.

Recepty, kuchyňská úprava a foto Dalibor Pačes

AGROBase ZPRAVODAJ

Zpravodaj AGROBase vydává: Agrární komora ČR, Blanická 3, 779 00 Olomouc. **Úřad AK ČR Praha:** Počernická 272/96, 108 00 Praha 10 – Malešice. **IČ:** 47674868, DIČ CZ47674768. **tel.:** 296 411 180, **e-mail:** sekretariat@akcr.cz. **Zástupci AK ČR: Ing. Jan Doležal**, prezident; **Ing. Leoš Říha**, viceprezident a předseda Sněmovny všeobecné, **Ing. Bohumil Belada**, viceprezident a předseda Sněmovny společenstev. **Grafický design: Tomáš Neubauer**. **Uzávěrka čísla:** 30. června 2026. NEPRODEJNÉ. **Příští číslo vyjde: 20. srpna 2026.**

ROZHODČÍ SOUD

při Hospodářské komoře České republiky
a Agrární komoře České republiky

Řešení Vašeho sporu
efektivně, rychle a odborně!

O Rozhodčím soudu

- byl založen roku 1949
- řídí se zákonem, Statutem, Řádem
- vede Seznam rozhodců a tím garantuje odbornou kvalitu rozhodčího řízení probíhajícího před Rozhodčím soudem
- na Seznamu rozhodců je více než 240 rozhodců z tuzemska i zahraničí

Sekretariát Rozhodčího soudu zajišťuje

- konzultace před uzavřením smlouvy či podáním žaloby u Rozhodčího soudu
- odborné znalce
- tlumočníky
- veškerou administrativu spojenou s rozhodčím řízením před Rozhodčím soudem

Jaké spory řeší?

- obchodní vztahy (kupní smlouvy, nájemní smlouvy, smlouvy o dílo, úvěrové smlouvy …)
- občanskoprávní (mj. i manželské smlouvy, kupní smlouvy na nemovitost, smlouvy o půjčce …)
- pracovně právní vztahy (smluvní podmínky mzdového charakteru)

Výhody rozhodčího řízení

- řízení je jednoinstanční, neveřejné, rychlé, méně formální
- rozhodčí nálezy jsou v tuzemsku i v zahraničí dobře vykonatelné
- Newyorská úmluva z roku 1958 umožňuje uznání a výkon rozhodčích nálezů ve více než 140 státech světa
- strany si mohou určit místo i jazyk rozhodčího řízení

Podmínka pro rozhodování sporu v rozhodčím řízení před Rozhodčím soudem při HK ČR a AK ČR je platná rozhodčí doložka ve prospěch tohoto soudu.

Znění rozhodčí doložky doporučené k zapracování do Vašich smluv:

Všechny spory vznikající z této smlouvy a v souvislosti s ní budou rozhodovány s konečnou platností u Rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR podle jeho řádu třemi rozhodci.	Všechny spory vznikající z této smlouvy a v souvislosti s ní budou rozhodovány s konečnou platností u Rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR podle jeho řádu jedním rozhodcem jmenovaným předsedou rozhodčího soudu.

Veškeré potřebné dokumenty lze nalézt na adrese: **www.soud.cz**

Rozhodčí soud je tu pro Vás.

Další informační materiály jsou k dispozici stranám, ale i ostatním zájemcům v sídle soudu Vladislavova 1390/17, Praha 1, v jazyce českém, ruském, anglickém, německém a francouzském.
Telefonní spojení je: tel.: +420–222 333 340, fax: +420–222 333 341, e–mail: praha@soud.cz